

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Prosodická analýza Učebního slovníku jazyka čínského (hesla 419-503)

A Prosodic Analysis of the Learning Dictionary of Modern Chinese (Headwords from
419-503)

OLOMOUC 2017 Veronika Skopalová

vedoucí diplomové práce: Mgr. Tereza Slaměnková, Ph.D.

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
SKOPALOVÁ Veronika	Petzvalova 14, Žilina	F13621

TÉMA ČESKY:

Prosodická analýza Učebního slovníku jazyka čínského (hesla 419-503)

TÉMA ANGLICKY:

A Prosodic analysis of the Educational dictionary of the Chinese language (headwords 419-503)

VEDOUcí PRÁCE:

Mgr. Tereza Slaměniková, Ph.D. - ASH

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Jako východisko pro moji bakalářskou práci bude sloužit Učební slovník jazyka čínského II. od Oldřicha Švarného, konkrétně přibližně 800 vět od hesla 419 po heslo 503. Prvním krokem bude přepsat příkladové věty z tištěného slovníku do elektronické podoby. Dalším krokem už bude analýza textu, a to analýza lineárního členění vět. Při každé větě nejprve určím délku a počet kól, segmentů a počet slabik. Potom budu analyzovat dané segmenty z hlediska rytmu, kde se budu zabývat sedmi stupni prominence a určím typ rytmu každého segmentu. Posledním bodem analýzy bude analýza kól z hlediska střídání rytmů uvnitř kóla, na jeho začátku a na konci.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

1. POSPĚCHOVÁ, Zuzana (2015). „Prosodická transkripce čínštiny a její využití v současnosti“. In: Dálný východ. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, s. 93-103, ISSN: 1805-1049.
2. ŠVARNÝ, Oldřich (1998-2000). Učební slovník jazyka čínského I-IV. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 8070679875.
3. ŠVARNÝ, Oldřich, UHER, David (1998). Hovorová čínština v příkladech. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého. ISBN 8070678194.
4. ŠVARNÝ, Oldřich, UHER, David (2014). Prosodická gramatika čínštiny. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-4205-1.
5. UHER, David, SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza (2015). „Prosodická analýza monologu“. In: Dálný východ. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, s. 104-115, ISSN 1805-1049.

Podpis studenta:

Datum:

Podpis vedoucího práce:

Datum:

Já, Veronika Skopalová, prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci na téma *Prosodická analýza Učebního slovníku jazyka čínského (hesla 419-503)* vypracovala samostatně a uvedla jsem veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne

Podpis

Anotace

Tato práce si dává za cíl převést 800 příkladových vět *Učebního slovníku jazyka čínského* do elektronické podoby a transkribovaný text podrobit analýze lineárního a rytmického členění. V rámci analýzy budou věty rozděleny na menší jednotky, jako kóla, segmenty a slabiky a následně bude určen jejich počet. Jednotky se stejným počtem budou seskupeny a dále analyzovány, co se týče rytmického členění. Na základě toho potom bude určeno rytmické členění každého segmentu a potom i rytmická struktura kól.

Práce se skládá ze 61 stran, 12 562 slov a 92 301 znaků. Obsahuje devět tabulek a pět příloh. Během psaní práce bylo použito deset titulů odborné literatury a článků.

Klíčová slova: *moderní hovorová čínština, prosodická transkripce, rytmické členění, Oldřich Švarný, Učební slovník jazyka čínského*

Ráda bych tímto poděkovala vedoucí své práce Mgr. Tereze Slaměnikové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady při zpracování tématu a za vstřícný a ochotný přístup.

Obsah

Seznam zkratk	8
Ediční poznámka	9
1 Úvod	10
2 Teoretická část	11
2.1 Čínský jazyk.....	11
2.2 Prosodická transkripce	11
2.3 Lineární členění.....	11
2.4 Rytmus	12
2.5 Iktovost slabik	12
2.6 Rytmické sledy.....	13
2.7 Učební slovník jazyka čínského.....	14
3 Metody a postupy	16
4 Praktická část	18
4.1 Lineární členění analyzovaného textu.....	18
4.2 Analýza segmentů	21
4.2.1 Jednoslabičné segmenty	22
4.2.2 Dvojslabičné segmenty	23
4.2.3 Trojslabičné segmenty	24
4.2.4 Čtyřslabičné segmenty	28
4.2.5 Pětislabičné segmenty	34
4.2.6 Šesti- a víceslabičné segmenty	42
4.3 Analýza kól	46
4.3.1 Poloha segmentů v rámci kól	47
5 Závěr	56
6 Resumé	58
7 Seznam použité literatury	59
8 Přílohy	60
Příloha č. 1: Protokol analýzy	60

Seznam tabulek a příloh

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Velikost kól

Tabulka č. 2: Velikost segmentů

Tabulka č. 3: Iktovost slabik v segmentech

Tabulka č. 4: Rytmičké uspořádání v dvojslabičných segmentech

Tabulka č. 5: Rytmičké uspořádání v trojslabičných segmentech

Tabulka č. 6: Rytmičké uspořádání v čtyřslabičných segmentech

Tabulka č. 7: Rytmičké uspořádání v pětislabislabičných segmentech

Tabulka č. 8: Rytmičké uspořádání v šesti- a víceslabislabičných segmentech

Tabulka č. 9: Sousedství arží v kólech

Seznam příloh

Příloha č. 1: Protokol analýzy

Příloha č. 2: Analýza segmentů a kól (dostupné na CD)

Příloha č. 3: Přepis hesel 419-503 (dostupné na CD)

Příloha č. 4: Tabulky (dostupné na CD)

Příloha č. 5: Variace vět v *pinyin* (dostupné na CD)

Seznam zkratek

UčebS = Učební slovník jazyka čínského

kol. = kolón

Ediční poznámka

Čínské znaky jsou v této práci uvedené v jejich zjednodušené formě. Pro přepis čínských znaků do latinky byla použita transkripce *pinyin*, v této práci zapsaná písmem Courier New.

1 Úvod

Čínský jazyk je jazykem tónovým, proto je kromě znalosti jeho slovní zásoby a gramatických pravidel potřebné znát a dbát na rytmické členění vět, tónovou realizaci v promluvě a intonaci. Prosodická transkripce mluveného textu dokáže zachytit tyto aspekty řeči a vyvodit z nich závěry, které jsou důležité pro studium tohoto jazyka. Protože je zvládnutí prosodie nedílnou součástí jazyka, rozhodla jsem se zaměřit právě na tuto stránku čínštiny. Dílem, z kterého vycházím, je *Učební slovník jazyka čínského* Oldřicha Švarného, konkrétně hesla 419 – 503.

V prvních dvou kapitolách se zaměřím na teorii, kde nejprve vymezím a vysvětlím několik pojmů, s kterými budu dále pracovat. Stručně také objasním prosodický systém O. Švarného, lineární členění věty, iktovost slabik a také do kapitoly zařadím část o rytmických sledech. Dále se zaměřím na esenciální dílo této práce, tedy slovník, z kterého čerpám. Představím dílo jako celek a také samotnou slovníkovou část, z které čerpám. V následující kapitole pak vysvětlím zpracování vzorku a postup práce, na kterou už navazuje samotná praktická část. V metodice postupu také uvedu několik problematických případů, které se během analýzy objevily, a vysvětlím, jak jsem je řešila.

V rámci analýzy se zaměřím na příkladové věty a jejich části výše zmíněných hesel. Cílem této práce bude v první řadě převést analyzovaný úsek do elektronické podoby. Dalším cílem bude zanalyzovat dané věty z prosodické stránky, tedy zjistit, jaké rytmické sledy a struktury se ve větách nacházejí na základě analýzy menších větných celků. Závěrem bude zjištění, které kombinace rytmických sledů se nejčastěji objevují v analyzovaných kólech.

Během analýzy mi bude oporou hlavně Švarného dílo *Hovorová čínština v příkladech* a článek T. Slaměňkové „Rytmičké členění příkladových vět *Učebního slovníku jazyka čínského (hesla 1-50)*“. Táto práce je analýzou prvních padesáti hesel slovníku. Je modelovou studií pro moji analýzu a také pro zpracování celého slovníku.

2 Teoretická část

2.1 Čínský jazyk

Základem pro současný moderní čínský jazyk *putonghua* (普通话) jsou severní dialekt a *baihua* (白话), tedy „hovorová řeč“, která určuje gramatická pravidla.¹ Čínština je izolující jazyk, což se vyznačuje například její často se vyskytujícími jednoslabičnými slovy či tvarovou neměnností morfémů.² Jak již bylo zmíněno, je to tónový jazyk, kromě atónových slabik k sobě každá slabika váže jeden ze čtyř tónů. Pro zápis slabik i s tóny do latinky se často používá přepis *pinyin* (拼音).³ Je to čínská fonetická abeceda, která je ze všech transkripcí nejužívanější. Čínskou vládou je stanovena také jako oficiální.⁴

2.2 Prosodická transkripce

Pro zvládnutí čínského jazyka je důležité znát prosodická pravidla, tedy suprasegmentální rysy čínské řeči, které v základním přepisu nejsou zachyceny. Suprasegmentální členění zahrnuje intonaci a tóny, které vytvářejí rytmus řeči. Přepis, který toto členění zachycuje, zavedl Oldřich Švarný. Transkripce spočívá v úpravě přepisu *pinyin* tak, že za pomoci různých značek pomáhá studentovi správně rozdělit větu, vyznačuje stupně prominence a tónovosti slabik. Takový přepis vzniká na základě zvukové nahrávky promluvy rodilého mluvčího.⁵ Dále vysvětlují, jaké značení se používá na zaznamenání jednotlivých prosodických vlastností (viz 2.5., 3.).

2.3 Lineární členění

Základní jednotky v textu, tedy souvětí a věty se dále dělí na kóla, což jsou významové celky s ucelenou rytmickou strukturou. Tyto celky jsou pak odděleny přeryvy, tedy pauzami, které trvají zpravidla 3/4 sekundy.⁶ Přeryvy se nacházejí na konci kól, což znamená buď na konci vět, nebo uvnitř věty, kdy jsou vyznačeny čárkou. Kóla mají v průměru délku 6-7 slabik, délka kól však závisí od délky a složitosti vět, čím je tedy věta delší a složitější, tím jsou kóla delší.⁷

¹ SUN, 2006, s. 23.

² TRÍSKOVÁ, 2015, s. 63.

³ SUN, 2006, s. 34.

⁴ TRÍSKOVÁ, SEHNAL, 2013, s. 4 – 6.

⁵ TRÍSKOVÁ, 2011, s. 40 – 41.

⁶ POSPĚCHOVÁ, 2015, s. 96.

⁷ ŠVARNÝ, 1998 – 2002, s. 23-24.

Dalším dělením dvoj- a víceslabičných kól je jejich rozpad na segmenty. Délka segmentů je variabilnější, pohybuje se mezi 2,5 a 4,5 slabiky. Slabiky, které spolu tvoří jeden segment, jsou spojeny spojovníkem.⁸ Dohromady se pak píšou slabiky v dvoj- a víceslabičných komponentech a v modifikovaných slovesech, dále slovesa s vidočasovými ukazateli, zájmena a podstatná jména s ukazatelem plurality men, slova s jednoslabičnými záložkami, objektová slovesa a číslovky 11-99.⁹

2.4 Rytmus

Na rytmus řeči je v čínštině kladen velký důraz, zejména proto, že jazyku chybí členění věty dané flektivními koncovkami a shodou.¹⁰ Rytmické členění je variabilní na základě zdůraznění člena věty, tempa řeči, podle délky věty a taky podle vyslovení věty neutrálně nebo s emocemi. Čínské věty můžou mít tzv. relativně stoupavou a relativně klesavou intonaci poslední plně tónické iktové slabiky. První zmíněná je typická pro věty tázací, které jsou jako otázky vyznačené pouze intonací nebo připojením tázací částice ma a věty nebo větne úseky neukončující. Celková poloha melodie věty zůstává zvýšená. Co se týče druhé zmíněné intonace, ta je typická pro všechny ostatní případy, které se kromě této intonace poslední slabiky vyznačují také celkově sníženou melodií koncového úseku věty.¹¹

2.5 Iktovost slabik

V prosodickém systému čínštiny dělíme slabiky na arze a theze. Arze je přitom slabika iktová, tedy přízvučná a prominentnější než ostatní slabiky v segmentu. Arze musí být vždy tónická. Všechny ostatní slabiky jsou pak thezemi.¹² Arze můžou být plně tónické nebo oslabeně tónické. Theze jsou pak atónické, ale také můžou být plně tónické nebo oslabeně tónické. Existují pak ještě slabiky se zvýrazněnou prominencí, ty jsou vždy arzemi.¹³

Sedm stupňů prominence slabik kromě zmíněných zvýrazněně tónických iktových, plně tónických iktových, plně tónických neiktových, oslabeně tónických iktových, oslabeně tónických neiktových a atónových, zahrnuje ještě dělení posledně zmíněných na

⁸ Ibid, s. 24-25.

⁹ ŠVARNÝ, UHER, 2014, s. 11.

¹⁰ ŠVARNÝ, 1998 – 2002, s. 23.

¹¹ ŠVARNÝ, UHER, 2014, s. 9.

¹² SLAMĚŇÍKOVÁ, UHER, 2015, s. 105.

¹³ ŠVARNÝ, UHER, 2014, s. 11.

atónické neutralizované a atónické atónové. Tyto slabiky se v prosodické transkripci ponechávají bez tónu a jakéhokoliv značení. Oldřich Švarný vyznačuje další slabiky následovně: plně tónické označuje vždy se zachovanou tónovou značkou, jejich zvýrazněnou prominenci vyznačuje tečkou pod hlavní samohláskou slabiky. Oslabeně tónické slabiky iktové označuje horním číselným indexem a oslabeně tónické slabiky neiktové pak tímto indexem v kroužku. Tyhle slabiky na začátku segmentu pak ponechává bez jakéhokoliv značení. Toto označení využívá v *Hovorové čínštině v příkladech*.¹⁴ V *UčebSu* se ale značení o trochu liší. Při zvýrazněné prominenci slabik Švarný používá apostrof před slabikou a oslabeně tónické slabiky neiktové označuje půlkruhem pod slabikou.¹⁵ Pro jednodušší zápis v mé práci používám poněkud odlišné značení (viz 3).

2.6 Rytmičké sledy

Základní rytmičké sledy, které v prosodii čínštiny rozlišujeme jsou: akronymický, ascendentní neboli vzestupný a descendentní neboli sestupný. Rytmus akronymický se týká především troj- a čtyřslabičných segmentů. V případě tohoto rytmu je nejméně prominentní slabika druhá, která se nachází těsně za slabikou první, která je iktová. Nejprominentnějšími slabikami jsou tedy první a poslední slabika, jak tento jev popisuje akronymické pravidlo.¹⁶

Pokud jsou dvoj- a víceslabičné segmenty jednoiktové, mohou být rytmicky sestupné, tj. descendentní, nebo vzestupné, tj. ascendentní. Descendentní sled se vyznačuje sledem thez bezprostředně za iktovou slabikou segmentu. Theze jsou zpravidla atónické, někdy je jejich prominencí klesavá.¹⁷

Ascendentní segmenty jsou segmenty s opačnou postupností arzi a thezí jako u descendentních segmentů. To znamená, že theze arzi předcházejí a je-li jich více, musí být jejich prominencí vzestupná.¹⁸

Ke všem druhům rytmických sledů se mohou připájet příklonky a předklonky. Příklonky, neboli enklitika, jsou atónické slabiky stojící za poslední tónovou slabikou. Zpravidla se příklonky nacházejí na konci ascendentních sledů. Může jim následovat

¹⁴ ŠVARNÝ, 1998, s. 25–26.

¹⁵ ŠVARNÝ, 1998 – 2000.

¹⁶ ŠVARNÝ, UHER, 2014, s. 12.

¹⁷ ŠVARNÝ, 1998 – 2002, s. 32-33.

¹⁸ Ibid, s. 33.

jedna příklonka či jejich sled. Předklonky (proklitika) jsou typické pro descendentní sledy, jsou to zpravidla oslabeně tónické slabiky nacházející se před slabikami plně tónickými, ale také před slabikami méně prominentními.¹⁹

Co se týče rozmístění vzestupný a sestupných segmentů v rámci kól, je pro ně typické následovné: ascendentní segmenty se zpravidla nacházejí na konci kól a descendentní naopak na začátku a uvnitř kól. Mimo jiné je to způsobené tím, že dvojslabičná kompozita s ne úplně ustáleným přízvukováním mají tendenci na konci kóla, tj. před pauzou se realizovat ascendentně a uvnitř a na začátku pak descendentně.²⁰

2.7 Učební slovník jazyka čínského

Učební slovník jazyka čínského je rozsáhlý čtyřdílné dílo Oldřicha Švarného a jeho kolegů. Seznámení se slovníkem je součástí dílu prvního, který také obsahuje první krátkou část samotného slovníku, řazenou na konci tohoto dílu. Druhý a třetí díl obsahují jenom vlastní slovník, čtvrtý díl kromě slovníkových hesel obsahuje taky index, tabulky radikálů a rejstřík. *Učební slovník jazyka čínského* se svými 4 130 stranami a 1969 hesly tvoří jedno s nejunikátnějších rozsáhlých mnoholetých prací.

Úvodem prvního dílu autor popisuje podněty k sestavení slovníku, které zahrnují potřebu doplnit dosavadní slovníkovou a učební tvorbu čínského jazyka v češtině o informace o slovu, jeho charakteristikách, co se týče výstavby, funkcí a prosodických vlastností. Poměrně velkou část úvodu tvoří poděkování kolegům podílejícím se na tvorbě slovníku, jako i nelehké podmínky, které předcházeli jeho samotnému vzniku. Specifičnost tohoto slovníku autor sám zmiňuje už na začátku díla.²¹ Ta spočívá v analýze jednoslabičných významových jednotek čínštiny, které jsou zastoupeny těmi nejfrekventovanějšími znaky. Autor zkoumá jejich existenci jako samostatných slov a také jejich uplatnitelnost ve víceslabičných spojeních. Dále tyto slova a spojení využívá v příkladových větách, kde pak zkoumá jejich gramatické funkční charakteristiky.

Obsah prvního dílu je dělen do kapitol a podkapitol obeznamujících studujícího nejenom se samotným obsahem slovníku, ale také s poměrně stručnou poznámkou a znacích. Součástí jsou také fonetická cvičení s grafy. Rejstřík znaků je první kapitolou, po které hned následuje v úvodu načatá geneze tohoto slovníku. Součástí je stručný popis

¹⁹ ŠVARNÝ, UHER, 2014, s. 12-14.

²⁰ ŠVARNÝ, 1998 – 2002, s. 33-34.

²¹ Ibid, s. xxii.

značení prosodického přepisu nahrávek a velmi zběžně také lineární členění a rytmické uspořádání vět. Co se týče posledně zmíněného, autor se odvolává na svoji publikaci *Hovorová čínština v příkladech*, která může sloužit k lepšímu vysvětlení této oblasti.

Následuje kapitola s poznámkami a návod na porozumění slovníku. Hesla jsou, pokud možno, rozmístěné „dvojstránkově“, jak sám autor říká, a vysvětluje, že jedna strana je pokryta nadpisovým řádkem, výkladem hesla a příkladovými větami v čínských znacích. Na straně liché se nachází prosodický přepis těchto vět a jejich český překlad. Dalšími poznámkami jsou informace o uspořádání položek nadpisového řádku, výkladu hesla a následuje seznam symbolů a zkratk užitých v slovníku. Kapitola dále pokračuje s dalšími poznámkami, které autor považoval za důležité, pokud jde o správné pochopení a čtení slovníku. Komentuje mimo jiné nahrávky, které jsou významnou součástí práce a od kterých se odvíjela samotná prosodická transkripce vět. Pro vysvětlení této transkripce dodává podkapitolu o značení v rámci vět, které bylo použito. Závěrem autor stručně komentuje také postupy použité při zpracování českého překladu.

Nahrávkám textu je určena celá další kapitola, která však zahrnuje jenom jednu stranu. Dále následuje již zmíněná poznámka o zjednodušených a složitých znacích a seznam 54 automaticky zjednodušených komponentů.

Další, rozsáhlejší kapitolou jsou Fonetická cvičení s teoretickým úvodem, grafy a návodem, jak je číst. Neprodleně následuje samotný slovník, tedy hesla č. 1 – 265 s vysvětlením řazení hesel a stručné poznámky opakující jejich rozložení.

Pro tuto práci je nejdůležitější samotná slovníková část, kterou dále blíže popíšu. Jak již bylo zmíněno výše, heslo je vždy rozloženo na dvou stranách, pokud je delší, i na více. Pokud jsou hesla kratší, je jich více na jedné straně. Heslo je vždy větším písmem zapsané čínským znakem, za kterým následuje jeho číselné pořadí v slovníku a přepis v *pinyinu*. Dále se pod ním nachází český překlad, případně více, gramatické vysvětlivky a slovní spojení, ve kterých se slovo může objevit. Po pravé straně lze najít sloupec s příkladovými větami v čínských znacích i s případnými variacemi. Další strana náleží prosodické transkripci vět a také opět jejich variacím. Pod nimi se nachází česky překlad.

3 Metody a postupy

Jelikož neexistuje digitální verze *UčebSu*, prvním krokem bylo převést analyzovaný úsek do elektronické formy. Švarného značení bylo ponecháno, co se týče plně tónických slabik, tedy jsem zachovala jejich tónovou značku. Atónické slabiky jsem také, podobně jako Švarný, ponechala bez jakéhokoliv tónového značení. Při zvýrazněně tónických slabikách jsem je ale na rozdíl od autora psala tučným písmem. Oslabeně tónické neiktové slabiky jsem označovala dolním číselným indexem a při oslabeně tónických iktových jsem zůstala při horním číselném indexu. Přepis vět v Excelu a jejich analýza je přílohou č. 2 a celkový přepis příkladových vět ve znacích, *pinyin*u a českém překladu je přílohou č. 3. Příloha č. 4 pozůstává z tabulek, které jsem použila níže v práci a také z tabulek, které mi ulehčili práci při různých počtech, ale do práce jsem je z prostorových důvodů nezakomponovala. Poslední z příloh je příloha č. 5, kde jsem vypsala variace příkladových vět v *pinyin*u. Tyto přílohy jsem z důvodu velkého rozsahu nezařadila do své práce, ale jsou dostupné na CD, které je součástí tištěné verze.

Z důvodu jednodušší dohledatelnosti a přehlednosti jsem všechny příkladové věty označila číselným kódem. Jeho první část před tečkou odpovídá číslu hesla v *UčebSu*, přičemž nuly před kódem nahrazují chybějící řády. Číslo za tečkou je pak číslem příkladové věty. Například 0419.01 je první příkladová věta hesla č. 419.

Pokud se u vět nacházeli různé verze, vyznačila jsem je následovně: číselný kód byl zachován, ale za poslední číslo bylo doplněno písmeno „v“ v případě, že se jednalo o prosodickou variaci a písmena „a“, „b“, „c“ atd. v případě, že šlo o variace v stavbě věty. Pokud měla věta více než jednu prosodickou variaci, označovala jsem další variace s číslem za písmenem „v“, například „v1“, „v2“ atd. Níže uvádím příklad přepisu příkladové věty i s její prosodickou a lexikální variací:

0500.02a ni-shuō-**zhè**-huà, yǒu-dianr₃ guò-**fèn**.
0500.02b ni-shuō-**zhè**-huà, yǒu-dianr₃ **tài**-lìhai-le.
0500.02bv ni-shuō-**zhè**-huà, yǒu-dianr₃ tài-**lì**hai-le.

Konkrétně výše uvedený příklad má jak prosodickou, tak lexikální variaci. Je to ale ojedinělý případ, kdy se prosodická variace váže k lexikální, tedy jsem použila označení „b“ pro lexikální variaci a hned za tím „v“ pro variaci prosodickou. Variacemi se však ve své práci dále nezabývám, protože by to mohlo vést ke zkreslení výsledků

analýzy. Výše zmíněný přepis vět v *pinyin* je součástí Excelového souboru, konkrétně listu 1. V tomto souboru se také vyskytují zkratky, které jsem použila pro lepší orientaci v textu. Vysvětlené jsou všechny v příloze č. 2.

Dalším krokem po převedení analyzovaného úseku do digitální formy bylo rozdělení vět na kóla a u vícekólových vět také rozšíření číselného kódu podle pořadí kóla v dané větě, např. 0419.01-1. Dále jsem kóla rozdělila na segmenty a pro potřeby další analýzy zapsala počet segmentů v každém z kól. Toto rozdělení lze najít v listu 2. Pro hlubší analýzu bylo potřebné segmenty dále rozdělit na slabiky a určit pozici segmentu v kólu, což je část přílohy č. 2, konkrétně listu 3. Segmenty se stejným počtem slabik jsem rozdělila do skupin a analyzovala jejich rytmické sledy, což lze vidět v listech 4–9. V závěru jsem se pak vrátila ke kólům, abych určila jejich celkový rytmus, tedy jsem se vrátila k listu 2. Tam jsem postupně se speciálním grafickým značením (viz. 4.3.1) zaznačila rytmické struktury segmentů a zhodnotila, jestli se v kólech vyskytuje sousedství arzí.

Při přepisu vět jsem narazila na několik problematických míst. Například Švarný označil některé slabiky jako zvýrazněné tónické, ale byly bez tónové značky, případně stály slabiky bez tónu ve větě samostatně. Tyto případy jsem řešila tak, že jsem doplnila tónovou značku.

Dále se vyskytlo problematické místo ve značení vět. V rámci hesla 465 chybí Švarnému 7. věta, tedy jsem ji vynechala i já a v číslování pokračovala dále. V *UčebSu* se dvakrát vyskytuje heslo č. 477, ale v analýze to nezpůsobilo problémy, a tak jsem podobně jako Švarný, toto značení ponechala.

V *UčebSu* se dále několikrát vyskytlo označení věty s písmenem. Značení jsem ponechala, a pokud se k větě ještě vázala variace, přidala jsem příslušné písmeno za písmeno, které uvedl Švarný. Například původní věta č. 10 hesla 434 je označená jako 10a. Její variaci jsem označila jako 0434.10ab. Pokud ale heslo v slovníku nemělo lexikální variaci, heslo jsem označila číslem následujícím za písmenem, např. 0503.09a1.

4 Praktická část

4.1 Lineární členění analyzovaného textu

Analyzovaný vzorek se skládá ze 800 vět, které se rozpadají na 1477 kól, 3112 segmentů a ty pak na 9108 slabik. Z uvedeného vyplývá, že jedna věta je v průměru při zaokrouhlení na dvě desetinná místa tvořena 1,84 kólamy, 3,89 segmenty a 11,39 slabikami. Zjištěné hodnoty nám udávají, že jeden kolón je v průměru tvořen 2,10 segmenty a 6,17 slabikami, což je údaj, který se téměř přesně shoduje s výsledkem analýzy Oldřicha Švarného, který ve svém vzorku napočítal 6,15 slabiky.²² Jeden segment v mém vzorku má průměrně 2,93 slabik, a to je výsledek, který se také jen o málo liší od Švarného závěru, tedy 3,03 slabiky.²³

Tabulka č. 1 znázorňuje kóla vzorku podle počtu segmentů. Je patrné, že nejproduktivnějším typem kól jsou kóla dvojsegmentální, které zaujímají téměř polovinu všech kól obsažených v analyzovaném úseku. Jedno- a trojsegmentální kóla se ve vzorku nacházejí ve stejném počtu, každé tvoří necelých 25 % z celkového počtu, a to znamená, že čtyř- a vícesegmentová kóla zaujímají jenom zhruba 5 %, tedy se v úseku nacházejí jenom ve velmi malé intenzitě.

Velikost kóla	Absolutní četnost	Relativní četnost
1 segment	363	24,58 %
2 segmenty	679	45,97 %
3 segmenty	363	24,58 %
4 segmenty	63	4,27 %
5 segmentů	8	0,54 %
6 segmentů	1	0,07 %

Tabulka č. 1: Velikost kól

Níže uvedu příklady ke každému typu kóla podle počtů segmentů, kterými je tvořeno. Pro lepší orientaci v textu a pro srozumitelnější odkaz na celou příkladovou větu ve Švarného *UčebSu* ponechávám číslo hesla, věty, případně kóla:

1 segment

0419.01 **zhàn**-yi-huǐr-ba
0420.08a-1 chōu-**yān**
0428.03a-1 píjiǔ

²² ŠVARNÝ, 1998 – 2002, s. 24.

²³ Ibid.

0444.02-2 ba³-ta-**rēng**-le-ba
0448.04a-3 hóng-**xīng**-gong₁chang³-deng

2 segmenty

0434.13 wo-juéde hěn-**zì**you
0436.13-2 **yě**-shi nóngcun₁-qīngniantuán-d-rènwu
0437.05-1 dōngtian zǎoshang
0442.06-2 ye-búguò-shi jǐshi-nián-yi₃**qián**-d-shi⁴
0503.03a láo-jià láo-**jià**

3 segmenty

0452.02a-2 jiéguo ta-piēxia-ni **pǎo**-le
0453.06-2 guǎngchang₃shang **kě**yi tíng-chē
0456.06 búyao lǎo-**niàn** ni-zìji₃-d-hǎochu
0459.03-2 háizimen dao-**shén**me-dìfang-qu dōu-kěyi-miǎn-fèi
0469.01-1 fù bìng wēi

4 segmenty

0447.15-2 zai-jiā zhàogu shēng-bìng-d **hái**z-ne
0448.06 wo³men ànzhao **tiáo**lì bàn-shì
0469.04a-2 **gè**-chù dou-yǐjing-zuòle fáng-shuǐ**zāi**-d zhǔnbèi
0497.01-2 dàjiā dōu-zai shù-dǐxia chéng**liáng**
0498.15a-1 dào kǎluowéi-fāli dì**yī**-ban-kuàichē **jǐ**-dian-kāi

5 segmentů

0427.13 ni-zhīdao wo³men-zhù-d-dìfang suǒ-chǔ-d **jīng**dù
hé-**wěi**dù-ma
0453.08-2 wo³men-chǎng shàng-ge-yue⁴ tíngle hǎo-ji₃-**cì** gōng
0458.03 ta-bú-yuànyì ba-shìqing nòng-d dàjiā dōu-zhīdao
le
0470.08 dàjiā dou-huānying tuōxiǎn huílai-d **yīng**xiong-qu
le
0499.13 wo-kàn zhe-liǎng-zhong fāngfa **méi**-you-shen²me
fēnbie₂

6 segmentů

0420.12 díren qiān-fang-bǎi-jì-d lai-**móu**hai wo³men mínzu₂
jiěfàng-yùndong-d lǐng**xiù**

Výsledky analýzy, co se týče výskytu kól podle počtu segmentů můžeme porovnat s výsledky Terezy Slaměnikové. Jak již bylo zmíněno, její analýza zahrnovala prvních 50

hesel *UčebSu*, z kterého jsem čerpala v této práci. U mě nejprominentnější dvojsegmentální kóla jsou podle výsledků publikovaných v článku „Rytmičké členění příkladových vět *Učebního slovníku jazyka čínského (hesla 1-50)*“ jsou v daném vzorku rovněž na prvním místě. Procentuální hodnoty při zaokrouhlení na jedno desetinné místo jsou téměř úplně identické (45,9 % v analýze T. Slaměnikové, 46,0 % v mé analýze). Jak již bylo zmíněno, jedno- a trojsegmentální kóla v mém vzorku zaujímají stejný počet, a tedy i procentuální zastoupení, v heslech 1-50 se jejich zastoupení rozděluje na druhé a třetí místo dle intenzity výskytu a procentuálního zastoupení se od výsledku mé analýzy liší jen o 4,4 %, respektive 3,3 %. Čtyř- a pětisegmentální kóla jsou, podobně jako mezi heslo 419-503 zastoupeny jen minimálně, šestisegmentální kóla se u vzorku T. Slaměnikové nenacházejí vůbec.²⁴

Co se týče dělení segmentů na slabiky, v analýze této práce bylo zjištěno, že z celkového počtu segmentů je 38,19 % tvořeno dvěma slabikami. Tím se dvojslabičné segmenty stávají nejproduktivnějšími. Za nimi následují trojslabičné segmenty, které jsou s téměř 30 % druhými nejčastěji se vyskytujícími ve vzorku. Čtyřslabičné segmenty se ještě vyskytují poměrně často ve srovnání s hodnotami pěti- jedno- a šesti- a víceslabičných segmentů. Pokrývají přibližně 18 % textu, přičemž nejméně produktivními jsou segmenty, které mají šest a více slabik. V absolutních číslech se v rámci této skupiny nejdelších segmentů nachází šestislabičných segmentů 58, sedmislabičných pak 14 a nejdelší osmislabičné segmenty jsou jenom 2. Všechny mnou zjištěné údaje ukazuje tabulka č. 2.

V porovnání s analýzou O. Švarného se procentuální zastoupení vyplývající z jím uvedených hodnot naše výsledky mírně výrazně liší. Například dvojslabičné segmenty u jeho vzorku zabírají přibližně 67 %, což je až 1,8krát více než u výsledku naší analýzy.²⁵ Celkově však jeho výsledky zaznamenávají stejné pořadí intenzity zastoupení všech segmentů jako v mém vzorku.

Když jsem porovnávala zjištěné údaje s výsledky analýzy T. Slaměnikové, že výsledky jsou opět obdobné. Ve výše zmíněném článku podobně jako u mě převažují segmenty dvojslabičné. Dokonce i procentuální zastoupení je téměř úplně stejné (T.

²⁴ SLAMĚNÍKOVÁ, 2016, v tisku.

²⁵ ŠVARNÝ, 1998 - 2002, s. 25. Švarný uvádí jen absolutní hodnoty, relativní četnost jsem na základě jím uvedených hodnot vypočítala sama pro lepší porovnání s výsledky mé analýzy.

Slaměniková – 39,3 %, moje analýza – 38,2 %). Pořadí zastoupení segmentů v textu je stejné, procenta se liší jen o málo.²⁶

Velikost segmentu	Absolutní četnost	Relativní četnost
jednoslabičný	139	4,47 %
dvojslabičný	1188	38,19 %
trojslabičný	931	29,93 %
čtyřslabičný	561	18,03 %
pěťslabičný	218	7,01 %
šesti a víceslabičný	74	2,38 %

Tabulka č. 2: Velikost segmentů

4.2 Analýza segmentů

V následující části segmenty rozdělím podle počtu slabik a ty potom dále podle počtu iktů. Jak již bylo zmíněno výše, velikost segmentů se v mém vzorku pohybuje mezi jednou až osmi slabikami. Na základě počtu arzí jsem zjistila, že v mém vzorku se nacházejí segmenty jednoiktové, dvojičkové, trojičkové a v nepatrném množství i segmenty čtyřičkové. Konkrétní čísla udává tabulka č. 3, z které je patrná převaha jednoiktových segmentů.

Segmenty	Jednoiktové	Dvojičkové	Trojičkové	Čtyřičkové
Jednoslabičné	139	0	0	0
Dvojslabičné	1188	0	0	0
Trojslabičné	594	337	0	0
Čtyřslabičné	126	435	0	0
Pěťslabičné	25	173	20	0
Šesti a víceslabičné	1	38	33	2
Dohromady	2073	983	53	2

Tabulka č. 3: Iktovost slabik v segmentech

Jednoiktové dvoj- a víceslabičné segmenty, podle už zmíněných Švarného závěrů, (viz kapitola 2.3) mohou mít rytmus ascendentní nebo descendentní, kdy se k prvně zmíněnému může připojit jedna nebo více příklonek a ke sestupnému se někdy připájí předklonka.

²⁶ SLAMĚNÍKOVÁ, 2016, v tisku.

V dalším popisu zjištěných výsledků analýzy segmentů z hlediska iktů jsem znovu zachovala číslo hesla, věty a kóla. Pokaždé uvedu daný segment a v závorce pro lepší představu také celý kolón, ve kterém se segment nachází.

4.2.1 Jednoslabičné segmenty

Jednoslabičné segmenty jsou vždy jenom jednoiktové. V našem vzorku se nacházejí jednoslabičné segmenty se slabikou zvýrazněně tónickou, které zaujímají 41 z celkového počtu 138 segmentů. Převahu mají segmenty se slabikou plně tónickou iktovou, kterých se v našem vzorku nachází 97.

Jednoslabičné segmenty se v rámci kóla většinou připojují k delším segmentům, jak můžeme vidět níže:

- 0424.03-3 **huì** (*kol.:* cai-sàn **huì**.)
0437.01a-1 bèi (*kol.:* zhè-chuang bèi)
0454.02-2 nán (*kol.:* jiu⁴-shi sì-**shēng** nán.)
0466.03a-1 wǒ (*kol.:* wǒ bu-**ràng**-ta-qù)
0477.07a-2 **tiān** (*kol.:* hǎoxiàng **tiān** ye-gēn-women zuòduì.)

Méně často se vedle sebe nacházejí i dva jednoslabičné segmenty. Ještě neobvyklejší je sousedství více takových segmentů v rámci jednoho kóla, V našem vzorku se takových případů nachází celkem osm, což je vzhledem k počtu kól (1477) téměř nepatrné číslo. Můžeme tedy říct, že v řeči jen málokdy dochází k prosodickému oddělení více než jednoho jednoslabičného segmentu od ostatních víceslabičných. V mnou analyzovaném úseku je to v relativní četnosti jenom 0,54 %. Níže uvádím případy, které se objevily v analyzovaném textu:

- 0419.10-1 zhèr **shì** (*kol.:* zhèr **shì** chēzhàn-ma?)
0453.15a-2 **yǔ** lǎo (*kol.:* zhǐ-shi **yǔ** lǎo xià-ge-bu-tíng.)
0469.01-1 fù bìng wēi (*kol.:* fù bìng wēi)
0469.01-2 sù huí (*kol.:* sù huí.)
0485.01-4 shì shì (*kol.:* ta-**lǎo**-shuō shì shì.)
0487.01-1 tā **gāng** (*kol.:* tā **gāng** zhǎozho-shìr)
0490.10 qǐng kuān **yī** (*kol.:* qǐng kuān **yī**!)
0491.02a-1 míngtian fàng **jià** (*kol.:* míngtian fàng **jià**)

4.2.2 Dvojslabičné segmenty

Počet dvojslabičných segmentů v našem vzorku je 1188. Z toho 566 segmentů, tedy 47,64 % je složená ze syntagmat. Z toho vyplývá, že většina dvojslabičných segmentů jsou kompozita. Níže uvádím příklady kompozit i syntagmat nacházejících se v mém vzorku:

Kompozita:

- 0420.07-2 dì**zhǔ** (*kol.*: dì**zhǔ**)
0420.13-1 xīn**zàng** (*kol.*: xīn**zàng**)
0424.01a-2 burán (*kol.*: burán yóuju₂ **bù**-neng gei³-ni-qián.)
0424.03-1 ránhòu (*kol.*: ránhòu)
0423.05 wǒmen (*kol.*: wǒmen **bù**-neng-hūshi zhe⁴-zhong-xiànxiang.)
0423.04a shānshang (*kol.*: hūran shānshang diàoxia yí-kuai₄-dà-**shí** tou-lai.)
0431.08-1 lǚxíng (*kol.*: zuo-fēi**jī** lǚxíng)

Mezi dvojslabičnými kompozity převládají substantiva (0420.07-2, 0420.13-1), ale najdeme zde také spojky (0424.01a-2) a adverbia (0424.03-1), méně často zájmena (0423.05) a slova se záložkami (0423.04a). Slovesa (0431.08-1) se spolu se substantivy vyskytují také velmi často.

Syntagmata:

- 0419.05a wo-zhàn (*kol.*: wo-zhàn **hòu** tou-qu-ba.)
0419.06-1 hóng-dēng (*kol.*: ta-kànjian hóng-**dēng**)
0419.09-2 xià-chē (*kol.*: **bú**yao xià-chē.)
0420.08a-1 chōu-yān (*kol.*: chōu-**yān**)
0420.06-2 wo-zhēn (*kol.*: wo-zhēn hàile-**pà**-le.)
0429.03-1 liǎng-tiān (*kol.*: **guān**le-ta liǎng-tiān)

Syntagmata mají po gramatické stránce velmi různorodé zastoupení. Nejčastěji se lze setkat například s kombinací zájmena a slovesa (0419.05a), adjektiva a substantiva (0419.06-1), spojení slovesa a jeho předmětu (0419.09-2, 0420.08a-1), kombinací zájmena a adverbia (0420.06-2) i číslovky a měrového slova (0429.03-1).

Všechny dvojslabičné segmenty jsou pouze jednoiktové, z toho vyplývá, že jejich rytmus je buď ascendentní nebo descendentní. Jestliže se iktus nachází na slabice první,

rytmus celého segmentu je pak descendentní. Ascendentní rytmus se naopak vyskytuje u segmentů s iktem na druhé slabice.

Typ rytmického uspořádání	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ascendentní rytmus	447	37,63 %
Descendentní rytmus	741	62,37 %

Tabulka č. 4: Rytmičné uspořádání v dvojslabičných segmentech

Z tabulky číslo 4 jasně vyplývá, že v analyzovaném textu je výrazná převaha dvojslabičných segmentů se sestupným rytmem, a to až o 1,7krát. Tyto výsledky jsou shodné se závěry zaznamenanými v *Hovorové čínštině v příkladech*, kde ve vzorku také převažují segmenty sestupné nad segmenty vzestupnými.²⁷

Příklady dvojslabičných segmentů s ascendentním sledem:

- 0419.02-2 tai-dà (kol.: fēng tai-dà.)
 0419.06-1 hóng-dēng (kol.: ta-kànjian hóng-dēng)
 0422.09-2 hǎoxiàng (kol.: hǎoxiàng hěn-jīngyà.)
 0424.01a-1 nǐ-děi (kol.: nǐ-děi dàizh gōngminzhèng)
 0431.09 qīngzhòng (kol.: ràng-wo-shì-shi ni³-zhe-bèibāor-d qīngzhòng.)

Příklady dvojslabičných segmentů s descendentním sledem:

- 0453.11-1 xiànzai₄ (kol.: xiànzai₄ qīng-dàjiā)
 0453.15a-1 wo³men (kol.: wo³men hěn-xiǎng chu¹qu-wánr)
 0454.02-2 jiu⁴-shi (kol.: jiu⁴-shi sì-shēng nán.)
 0501.10-1 gōngrén (kol.: gōngrén)
 0503.12-2 gōnglao (kol.: zhe-bú-shi wo-yí-ge-ren²-d gōnglao)

4.2.3 Trojslabičné segmenty

Celkový počet trojslabičných segmentů ve vzorku je 931. Segmenty, které obsahují tři segmenty mohou být jedno- a dvojiktové, převahu mají jednoiktové segmenty, které tvoří 63,80 % všech trojslabičných segmentů. Ve vzorku, který jsem analyzovala, je převaha trojslabičných segmentů tvořených syntagmaty, kdežto kompozita se vyskytují jenom výjimečně. Tento fakt dokládají i konkrétní čísla – kompozit je jenom 60, tedy 6,44 %. Níže uvádím příklady kompozit:

²⁷ŠVARNÝ, 1998 – 2002, s. 34.

- 0421.03a-2 nǚháiz (*kol.:* shi-gé-bì-d nǚháiz zai-kū-ta-**bà**ba.)
 0434.21-2 xuéshengmen (*kol.:* xuéshengmen jiu-dōu-bu-**nào**-le.)
 0468.13a-1 **há**izimen (*kol.:* **há**izimen)
 0464.04-3 náchulai (*kol.:* náchulai yao-sòng-gei jiěfang**jūn**.)
 0487.08 shuōchulai (*kol.:* ni-néng-bu-néng² ba-yìjian gōng**kāi**-
 d shuōchulai.)

Jak lze vidět výše, trojslabičná kompozita v analyzovaném úseku jsou buď trojslabičná substantiva (0421.03a-2), podstatná jména se sufixem men (0434.21-2, 0468.13a-1), který označuje množné číslo, nebo slovesa se směrovým ukazatelem (0464.04-3, 0487.08).

4.2.3.1 Trojslabičné jednoiktové segmenty

U trojslabičných jednoiktových segmentů se iktus nachází na první, druhé nebo třetí slabice. Z celkového počtu těchto segmentů je iktus na první slabice u 22,55 % z nich. Rytmus celého segmentu je pak descendentní. Příklady trojslabičných segmentů s iktem na první slabice uvádím níže:

- 0419.04a-1 **qián**bianr-lai (*kol.:* ni³-dao **qián**bianr-lai!)
 0421.02 háiz-le (*kol.:* ta-**yòu**-kū ta-sīle-d háiz-le.)
 0422.07-2 jīngdongle (*kol.:* jīngdongle **suǒ**-you-d-ren².)
 0435.05-2 **ràng**-rang₄(r)-a (*kol.:* **ràng**-rang₄(r)-a!)
 0436.04 ni³men-d (*kol.:* shéi-**kàn** ni³men-d **pò-xi**!)

Iktus na druhé slabice se nachází u 63,97 % tříslabičných segmentů, které jsou tvořeny buď descendentními sledy s předklonkou, nebo ascendentními sledy s příklonkou. Descendentní rytmické sledy s předklonkou tvoří 81,05 % ze segmentů s iktem na slabice druhé, z čeho vyplývá, že 18,95 % patří ascendentním sledům s příklonkou. Níže uvádím příklady obou těchto sledů, které jsou dohromady nejdominantnějšími v mnou zpracovaném vzorku:

Descendentní s předklonkou:

- 0428.04-1 ta-chénzui (*kol.:* ta-chénzui zai-**xìng**fuli³-le.)
 0470.04a wo-**xiǎn**-xie (*kol.:* wo-**xiǎn**-xie diào-dao-héli-qu-le.)
 0470.11 hen-**wēi**xian₃ (*kol.:* zhè-ge rènwu hen-**wēi**xian₃.)
 0472.02-2 méi-xiǎngdao (*kol.:* xiǎngdao tíng-**yǎn**)
 0492.05-2 gei-wo³men (*kol.:* gei-wo³men kàn-kan.)

Ascendentní s příklonkou:

- 0419.10-1 chēzhàn-ma (*kol.*: zhèr **shì** chēzhàn-ma?)
 0420.05-2 chí-**suān**-d (*kol.*: zěnme lǎo-xiāng₃ chí-**suān**-d?)
 0420.10-1 hē-jǐǔ-d (*kol.*: chōu-yān hē-jǐǔ-d **hàichu**, **shéi** bu⁴ zhìdào-ne?)
 0427.12a dī**tú**shang (*kol.*: dī**tú**shang you-jīngwěi**xiàn**.)
 0431.11-3 dì**yí**-ge (*kol.*: **jiéwénlǐ**, fùyīn₁ci²-d zhòngyīn, dōu zai dì**yí**-ge yīnjiéshang.)

Posledním typem jednoiktových trojslabičných segmentů, které se v analyzovaném vzorku nacházejí, jsou segmenty, které mají iktus na poslední slabice. Rytmus těchto segmentů je vždy ascendentní. Tento typ segmentů se se svými 13,48 % řadí na poslední místo v intenzitě výskytu. Níže uvádím několik příkladů trojslabičných segmentů s iktem na třetí slabice:

- 0420.07-1 you-sān-**hài** (*kol.*: **zhèi**-ge-dìfang you-sān-**hài** :)
 0423.01-2 xiu-tiě-lù (*kol.*: xiu-tiě-lù hen-**kùnnan**.)
 0431.06a-1 ta-xiě-zì (*kol.*: ta-xiě-zì xiě-d tài-**zhòng**)
 0431.08-1 zuo-fēi**jī** (*kol.*: zuo-fēi**jī** lǔxíng)
 0498.01-2 yī-ban₁-rén (*kol.*: zhànzh yī-ban₁-rén)

Při porovnání závěrů této části analýzy se závěry analýzy O. Švarného, jsem narazila na odlišnosti, co se týče pořadí výskytu rytmických struktur. První, nejčastěji se vyskytující rytmickou strukturou u trojslabičných jednoiktových segmentů je u mě i u Švarného descendentní s předklonkou. V obou případech tvoří přibližně polovinu tohoto typu segmentů. Ve Švarného analýze dále následují struktury sestupné, a to je bod, kde se výsledky našich analýz rozcházejí. Descendentní sledy, jak již bylo zmíněno výše, v mém vzorku zaujímají přibližně 22 %, čímž se řadí na poslední místo v intenzitě výskytu. Sledy vzestupné, které jsou ve Švarného textu na posledním místě, jsou v mojí analýze na místě druhém se svými více než 25 %. Podle Švarného slova ale segmenty s ascendentním sledem zabírají jednu čtvrtinu, což přesně odpovídá 25 % v mém vzorku.²⁸ U obou analýz je tedy zastoupení segmentů s ascendentním sledem obdobné, ale co se týče pořadí v rámci intenzity výskytu, liší se.

Ve vztahu k analýze T. Slaměnickové lze říci, že se s výsledky analýzy mého vzorku přibližně ve všem shodují. Více než polovinu, u obou zabírají segmenty se sledem descendentním a s předklonkou před iktovou slabikou. Konkrétně u T. Slaměnickové je to

²⁸ ŠVARNÝ, 1998 - 2002, s. 37.

55,0 %, v mojí analýze pak 51,9 %. V již zmíněném článku je uvedeno, že segmentů, které mají descendentní sled bez předklonky, je 22,7 %, což je výsledek, který se téměř přesně shoduje s mým výsledkem. Co se týče segmentů se vzestupným sledem jako celkem, tj. i s příklonkou, T. Slaměnková neuvádí procentuální zastoupení, na základě jejího vyjádření, že „*dvojslabičných ascendentních sledů s příklonkou je v analyzovaném vzorku jen o něco málo více než segmentů s výhradně vzestupným rytmem*“ však lze říct, že vzestupný sled je zastoupen přibližně více než 20,8 %. To je hodnota, který se přibližuje závěrům mojí analýzy, ale protože neznáme přesné číslo, nelze se vyjádřit, jestli je u T. Slaměnkové druhým nebo třetím nejprominentnějším sledem.²⁹

4.2.3.2 Trojslabičné dvojiktové segmenty

U trojslabičných dvojiktových segmentech se arze nacházejí na první a poslední slabice, jedná se tedy o rytmy akronymické. Trojslabičných segmentů s akronymickým rytmem se ve vzorku, který jsem analyzovala, nachází něco málo přes jednu třetinu ze všech segmentů se třemi slabikami. Podle akronymického pravidla se rytmus v analyzovaných příkladech nachází na druhé iktové slabice, tedy na poslední. Ve vzorku ale najdeme také segmenty s obráceným akronymickým rytmem, kdy je první slabika segmentu prominentnější. Níže uvádím několik příkladů k oběma těmto případům:

- 0419.03-1 hái-yōu-**zuòr** (*kol.*: lǐbianr hái-yōu-**zuòr**)
 0419.10-3 **bié**-xia₄-chē (*kol.*: **bié**-xia₄-chē!)
 0420.01 **hàile**-wǒ (*kol.*: zhè-jian-shìr **hàile**-wǒ.)
 0420.09-1 qīngnianren² (*kol.*: hen-**duō** qīngnianren² kàn huángse-xiǎoshuōr)
 0427.06a-1 qù-shang₄**xué** (*kol.*: wo-měi-tian-zǎoshang qù shang₄**xué**)

4.2.3.4 Shrnutí rytmického uspořádání trojslabičných segmentů

Tabulka č. 5 shrnuje zastoupení rytmů v trojslabičných segmentech. Z důvodu lepší přehlednosti uvádím descendentní sled jako celek, tedy i s předklonkami a příklonkami, a to samé se sledem ascendentním:

²⁹ SLAMĚNÍKOVÁ, 2016, v tisku.

Typ rytmického uspořádání	Absolutní četnost	Relativní četnost
Jednoiktový ascendentní	152	16,33 %
Jednoiktový descendentní	442	47,48 %
Dvojiktový akronymický	337	36,20 %

Tabulka č. 5 Rytmičného uspořádání v trojslabičných segmentech

4.2.4 Čtyřslabičné segmenty

Z celkového počtu čtyřslabičných segmentů, který činí 561, je velká většina, tedy až 77,54 % dvojiktových. Jen 22,46 % je tedy jednoiktových. U čtyřslabičných segmentů se nenachází víc než dva ikty v jednom segmentu.

Čím je počet slabik v segmentu vyšší, tím se kompozita vyskytují méně. Je to tak i v mém vzorku, který ukazuje, že kompozit je jenom sedm, a to znamená, že pokrývají jenom 1,25 % všech čtyřslabičných segmentů. Všechny kompozita, které se v úseku textu nacházejí, uvádím dále:

- 0427.10 gòngchandǎng**yuán** (kol.: tā-shi-yi²-ge jiǔ-jīng kāo**yàn**-d gòngchandǎng**yuán**.)
0433.16-1 zìlaishuǐ**guǎn** (kol.: zìlaishuǐ**guǎn**)
0463.01-1 gāo'ermǎ**shì** (kol.: gāo'ermǎ**shì**)
0472.01-1 huānhuānxǐxǐ (kol.: dàjiā₁ **dōu** huānhuānxǐxǐ)
0486.07a-1 **chà**huo⁴guo⁴qu (kol.: ta-xiǎng **chà**huo⁴guo⁴qu zhè-jian shìr)
0501.10-2 **lián**heqilai (kol.: yīnggai gen-**nóngmín lián**heqilai.)
0503.10-1 **gòng**chānzhǔyì (kol.: dào^{le} **gòng**chānzhǔyì shèhuì)

Uvedená kompozita jsou buď substantiva (0427.10, 0433.16-1, 0463.01-1, 0503.10-1) nebo slovesa (0472.01-1, 0486.07a-1, 0501.10-2).

4.2.4.1 Čtyřslabičné jednoiktové segmenty

U čtyřslabičných jednoiktových segmentů se iktus nachází na první, druhé, třetí a čtvrté slabice. Když se iktus nachází jenom na slabice první, sled je descendentní jako celek. Takovéto případy v mém vzorku zaujímají 14,29 % čtyřslabičných jednoiktových segmentů. Níže uvádím příklady těchto segmentů:

- 0434.04 zhè-yi-ci-d (kol.: zhè-yi-ci-d shìwēi-**yùndong** wánquan-shì zì**fā**-d)
0437.01a-2 háishi-women (kol.: háishi-women jié**hūn**-shì₂hour zuò-d-ne.)

- 0499.03-2 **há**izimen-ba (*kol.*: fēn-gei **há**izimen-ba.)
 0500.04a-2 nóngcun₁li-d (*kol.*: **cháng**chang-shi nóngcun₁li-d
 jīji-fènzǐ.)
 0501.10-2 **lián**heqilai (*kol.*: yīnggai gen-**nóng**mín **lián**heqilai.)

Při segmentech, u kterých se iktus nachází jenom na druhé slabice, se jedná buď o ascendentní sled s dvěma příklonkami nebo o sled descendentní s jednou předklonkou. Dohromady tvoří 45,24 % ze všech čtyřslabičných jednoiktových segmentů. Ascendentní sledy s dvěma příklonkami jsou v mém jenom dva a to tyhle:

- 0422.08-2 jīngqí-d-ne (*kol.*: you-**shén**me zhíde jīngqí-d-ne?)
 0487.05a-1 gōnggào-mei-you (*kol.*: ni-**kàn**le jīntian jīngchájú-d
 gōnggào-mei-you?)

Pokud jde o sledy descendentní s jednou předklonkou, těch je v mém vzorku více, konkrétně 55 z celkových 57. Níže uvádím příklady tohoto typu segmentů:

- 0421.02 ta-sǐle-d (*kol.*: ta-**yòu**-kū ta-sǐle-d háiz-le.)
 0427.07 ta-jīngguole (*kol.*: ta-jīngguole hen-**duō** kǎoyàn.)
 0436.08-2 jiu-pò-yi-ci (*kol.*: jiu-pò-yi-ci **lì**-ba.)
 0498.09 ni-**yě**-cānjia (*kol.*: ni-**yě**-cānjia éwenbān-ma?)
 0503.09-2 shi-**guāng**rong-d (*kol.*: shi-**guāng**rong-d.)

Iktus na slabice třetí znamená, že se jedná o segmenty se sledem ascendentním a s příklonkou. Rytmus po třetí slabiku v rámci segmentu stoupá a na konci se připájí poslední slabika, která se označuje jako příklonka. Takových segmentů je v mnou analyzovaném vzorku 22,22 %. Příklady segmentů, které se skládají ze stoupajícího rytmu a příklonky, uvádím níže:

- 0420.13-2 shi-rénshēn-d (*kol.*: shi-rénshēn-d yào**hài**.)
 0429.01-1 ni-gàn-**má**-ne (*kol.*: ni-gàn-**má**-ne?)
 0432.03 ni-xiě**chóng**-le (*kol.*: zhè-yi-xiǎo-duàn'r ni
 xiě**chóng**-le.)
 0443.05-3 yao-hǎo**hāo**-d (*kol.*: yao-hǎo**hāo**-d bàn-ni.)
 0491.03 ke-huā-**chǎng**-le (*kol.*: **qián** ke-huā-**chǎng**-le.)

Dalším typem čtyřslabičných jednoiktových segmentů jsou ty, která mají iktus na poslední, čtvrté slabice. Těch jsou v mnou analyzovaném vzorku jenom tři případy, tedy pokrývají jenom 2,38 % všech čtyřslabičných jednoiktových segmentů. Dále uvádím všechny 3 případy:

- 0447.10 yi-zhang₁-xiǎozhào (*kol.:* ba³-wo zai-**zhōng**guo-shi²-d
yi-zhang₁-xiǎozhào sòng-gei-ni³-ba.)
0457.01a-1 qu-kan₄-diànyǐngr (*kol.:* wo-tíyì qu-kan₄-diànyǐngr)
0492.05-1 yi-tao₄-wǔshǔ (*kol.:* jiào-ta-liàn yi-tao₄-wǔshǔ)

Během analýzy jsem narazila na poměrně zvláštní stavbu segmentů, co se týče rytmických sledů. Jedná se o segmenty, kde je iktus na druhé nebo třetí slabice, ale co předchází nebo následuje iktové slabice, se nedá považovat za příklonku a předklonku. Z toho vyplývá, že jedna z částí segmentu má slabiku iktovou, druhá ale ne, protože se ale nejedná o příklonku nebo předklonku, musíme jí považovat za část segmentu se samostatným rytmickým sledem. Takových případů se v mém úseku nachází jenom 20, tedy 15,87 %. Níže uvádím příklady segmentů s kombinací stoupajícího a klesajícího rytmického sledu:

- 0428.03a-2 ta-hē-**duō**shao (*kol.:* ta-hē-**duō**shao ye-hēbuzui.)
0431.13-1 ta-xiě-wénzhang (*kol.:* ta-xiě-wénzhang)
0437.01a-2 jiéhūn-shi₂hour (*kol.:* háishì-women jiéhūn-shi₂hour
zuò-d-ne.)
0443.08-1 bàn**gōng**-shíjian (*kol.:* bàn**gōng**-shíjian)
0477.04 xiang-tā-nà-yang(r) (*kol.:* ni-děi xiang-**tā**-nà-yang(r)
yònggōng cái-hǎo.)

Ve vzorku se vyskytují i případy, kdy je určení rytmického sledu poněkud složitější. Jsou to segmenty složené ze čtyř slabik, kde první dvě jsou oslabeně tónické. U dvou následujících se dá bez problémů určit sled descendentní. Co se týče první částí segmentu, nedá se považovat za předklonku, ale protože jsou slabiky, co se týče tónové prominence, rovnocenné, je složitější určit jejich rytmus. Na základě řešení podobné situace v Švarného *Hovorové čínštině v příkladech* tuto situaci řeším jako sled ascendentní v první části segmentu.³⁰ Případy, které se vyskytly v mém vzorku, uvádím níže:

- 0427.08a-2 wo-cai₂-**míng**bai (*kol.:* wo-cai₂-**míng**bai.)
0438.05a-2 wo-me₂-jiēdao (*kol.:* yīnwei wo-me₂-jiēdao tōng**zhī**.)
0441.02a wo-ai₂-māma (*kol.:* wo-ai₂-māma **mà**-le.)
0468.04a ta-ba₃-**hú**z (*kol.:* ta-ba₃-**hú**z lǐ-le.)
0468.11-1 ni-ba₃-dào3 (*kol.:* ni-ba₃-dào3 jiǎng-**míng**bai)

Pokud výsledky analýzy čtyřslabičných segmentů srovnám s výsledky analýzy O. Švarného v *Hovorové čínštině v příkladech*, zjistím, že v jeho vzorku, podobně jako

³⁰ ŠVARNÝ, 1998-2002, s. 40.

v mém, převažují segmenty dvojitkové. U Švarného je ale jejich procentuální zastoupení velmi nízké, uvádí jenom 5 %. Pokud se zaměřím konkrétně na segmenty jednoiktové, autor zmiňuje výskyt sledů sestupných a výjimečně i vzestupných, konkrétní procentuální zastoupení neudává, lze však předpokládat, že mé výsledky odpovídají závěrům Švarného.³¹ V mé analýze se totiž převážně vyskytují sledy descendentní a sledy ascendentní také jenom výjimečně.

V popisu analýzy T. Slaměnikové se nachází údaj 23,3 % jako zastoupení čtyřslabičných jednoiktových segmentů v jejím vzorku. Tohle číslo už odpovídá více údajům, ke kterým jsem dospěla já, než když jsem je porovnávala s analýzou O. Švarného. Pořadí intenzity výskytu rytmických sledů se shoduje s pořadím v mém textu, a to nejčastěji se vyskytující jsou descendentní a potom sledy ascendentní. Ve vzorku T. Slaměnikové se nachází také segmenty s kombinací ascendentního a descendentního sledu. Podobně jako u mě jsou tyto segmenty ale velice ojedinělé.³²

4.2.4.2 Čtyřslabičné dvojitkové segmenty

Při tomto typu segmentů se ikty nacházejí buď na druhé a čtvrté slabice, první a čtvrté slabice nebo na první a třetí slabice. Rytmické sledy jsou pak dva ascendentní, dva descendentní a akronymické. Akronymické struktury jsou buď klasické, tedy složené z descendentního a ascendentního sledu, nebo jsou to trojslabičné akronymické struktury s předklonkou nebo příklonkou.

Z celkového počtu čtyřslabičných dvojitkových segmentů, který je 435, je 29 tvořených dvěma vzestupnými sledy. To znamená, že tento typ segmentů zaujímá jenom nízké procento všech čtyřslabičných dvojitkových segmentů, po zaokrouhlení na dvě desetinná místa tedy 6,67 %. V těchto případech se ikty nacházejí na druhé a čtvrté slabice. Níže uvádím příklady segmentů tvořených dvěma za sebou následujícími vzestupnými sledy:

- 0447.14-1 qiáomín-d-shì (*kol.*: guānyu qiáomín-d-shì)
0448.04a-2 wǔ-**yī**-gong₁chang³ (*kol.*: lì **rú** wǔ-**yī**-gong₁chang³)
0461.07a-1 zhǔxí-d-**bìng** (*kol.*: zhǔxí-d-**bìng**)
0482.04 hen-**duō**-shùzhī (*kol.*: dàxuě yāduanle hen-**duō**
shùzhī.)
0498.14-2 bàn-yè-yi₃**hòu** (*kol.*: bàn-yè-yi₃**hòu** cái-hui-jiā-ne.)

³¹ Ibid.

³² SLAMĚNÍKOVÁ, 2016, v tisku.

Pokud se ikty nacházejí na druhé a čtvrté slabice, může se jednat taky o rytmus akronymický rytmus s předklonkou. Těchto segmentů se v mém vzorku nachází o něco více, procentuálně zaujímají 13,56 % ze všech čtyřslabičných dvojiktových segmentů. Dále uvádím několik příkladů:

- 0419.08-1 dao-bówu**guǎn** (*kol.:* dao-bówu**guǎn**)
 0428.03a-2 ye-hēbuzui (*kol.:* ta-hē-**duō**shao ye-hēbuzui.)
 0442.01a-3 wo-**bāng**buliao² (*kol.:* wo-**bāng**buliao² ni³-d-máng.)
 0456.02-1 ba-nèi-feng-xìn (*kol.:* qǐng-ni ba-nèi-feng-xìn)
 0472.04-2 jiu-zen³me-yàng (*kol.:* wo-**gāo**xing₄-zen³me-yàng jiu zen³me-yàng.)

Segmentů s iktem na první a čtvrté slabice se ve vzorku, který jsem analyzovala, nachází 30,58 %. Tyto segmenty dodržují akronymickou strukturu, iktus se opět nachází na první a poslední slabice segmentu. První část segmentu má tedy sestupnou tendenci, druhá část naopak vzestupnou. Příklady čtyřslabičných segmentů s akronymickou strukturou uvádím níže:

- 0431.10-1 ni³-bu-zhidào (*kol.:* ni³-bu-zhidào shìqing-d qīng**zhòng**)
 0431.14a-2 rang⁴-ta-shī**wàng** (*kol.:* ni-búyao rang⁴-ta-shī**wàng**.)
 0432.04-1 zhè-ben₃-zìdiǎn (*kol.:* zhè-ben₃-zìdiǎn wo-**mài**-gei ni³-ba)
 0441.05-1 áibude-dǎ (*kol.:* zhe-háiz **zhēn** áibude-dǎ)
 0453.15a-2 xià-ge-bu-tíng (*kol.:* zhǐ-shi **yǔ** lǎo xià-ge-bu-tíng.)

Pokud se jedná o segmenty s ikty na první a třetí slabice, tento typ segmentů má taky více možností rytmických struktur. První z nich je trojslabičná akronymická struktura s příklonkou. Tento typ tvoří 12,87 % čtyřslabičných dvojiktových segmentů. Dále uvádím několik segmentů s touto strukturou:

- 0431.11-2 **fù**yin₁ci²-d (*kol.:* **fù**yin₁ci²-d zhòngyīn, dōu-zai di**yí**-ge yīnjiéshang.)
 0433.06a-1 wo³men-zhèr-d (*kol.:* wo³men-zhèr-d dàiyu₄)
 0436.07-2 shèhuili³-d (*kol.:* shi-zībenzhu₃yi⁴ shèhuili³-d chángshì.)
 0440.01-2 ta¹-jiu-**kū**-le (*kol.:* ta¹-jiu-**kū**-le.)
 0499.08a-2 fēn-hǎo-**huài**-ne (*kol.:* hái-bu-hui⁴ fēn-hǎo-**huài**-ne.)

Segmenty s ikty na první a třetí slabice mohou být ale také tvořeny dvěma descendentními sledy. Dva descendentní sledy se nacházejí u 36,32 % všech

čtyřslabičných dvojiktových segmentů v úseku textu, který jsem analyzovala. Níže uvádím jejich příklady:

- 0423.05 zhe⁴-zhong-xiànxiang (*kol.*: wǒmen **bù**-neng-hūshi zhe⁴-zhong-xiànxiang.)
 0424.05 ta¹-d-tàidu (*kol.*: ta¹-d-tàidu hen-**zì**ran₂.)
 0429.13-2 wo³men-jīntian (*kol.*: wo³men-jīntian xiān-bu-tán.)
 0486.06a-1 bu²-tai-**shóu**huo (*kol.*: wǒ-he-tā bu²-tai-**shóu**huo)
 0496.01a-1 **zhèng**zhi-xuéxi₂ (*kol.*: **zhèng**zhi-xuéxi₂ kāishi-yǐ**qián**)

4.2.4.3 Shrnutí rytmického uspořádání čtyřslabičných segmentů

V následující tabulce č. 6 uvádím shrnutí četnosti rytmického uspořádání v jedno- a dvojiktových čtyřslabičných sledech:

Typ rytmického uspořádání	Absolutní četnost	Relativní četnost
Jednoiktový ascendentní	33	5,88 %
Jednoiktový descendentní	73	13,01 %
Jednoiktový ascendentní + descendentní	20	3,57 %
Dvojiktový ascendentní + ascendentní	29	5,17 %
Dvojiktový descendentní + descendentní	158	28,16 %
Dvojiktový akronymický	248	44,21 %

Tabulka č. 6 Rytmického uspořádání v čtyřslabičných segmentech

Z tabulky je patrné, že ze všech čtyřslabičných segmentů, které jsem analyzovala, mají velkou převahu akronymické segmenty, které tvoří téměř polovinu. Na druhém místě se se svojí téměř 30 % vysokou koncentrací nacházejí segmenty tvořeny dvěma descendentními sledy a o 15 % nižší výskyt patří segmentům jednoiktovým s descendentním rytmem. Ostatní rytmické struktury jsou v mnou analyzovaném vzorku zastoupeny jen v malé intenzitě, jak můžeme vidět v tabulce č. 6, každý z nich zaujímá pod 6 % z celkového čísla.

Snaha o srovnání této části analýzy s výsledky O. Švarného narazila na nedostatečné údaje. Švarný totiž neuvádí zastoupení různých rytmických struktur ani jejich pořadí, na základě jeho popisu analýzy se dá ale říct, že kromě akronymických struktur v případě dvojiktových čtyřslabičných segmentů převažují struktury s dvěma descendentními sledy, což je výsledek shodný s výsledkem mé analýzy.³³

³³ ŠVARNÝ, 1998 - 2002, s. 44.

V článku T. Slaměnikové se lze dočíst, že i v analýze úseku, který byl předmětem tohoto článku, převažují segmenty s akronymickou strukturou. Pořadí výskytu rytmů je stejné, jako v mém vzorku, tedy i u T. Slaměnikové je na druhém místě rytmus složený z dvou sestupných sledů a s nejmenší intenzitou se v úseku vyskytují dva vzestupné sledy. Autorka článku také zmiňuje intenzitu výskytu kompozit, podobně, jak je tomu v případě textu, který jsem analyzovala, kompozita zaujímají jenom malou část segmentů, převažují syntagmata.³⁴

4.2.5 Pětislabičné segmenty

Pětislabičné segmenty jsou prvním typem segmentů, které jsou nejenom jedno- a dvojičkové, ale taky trojičkové. Jednoičkové pětislabičné segmenty zaujímají 11,47 % všech segmentů s pěti slabikami. Dvojičkové jsou nejčastěji se vyskytujícími, tvoří 79,36 %. Nejméně často v mnou analyzovaném textu lze identifikovat pětislabičné segmenty trojičkové, ty zaujímají jenom 9,17 %.

Segmenty této velikosti už téměř všechny tvoří nejrůznější syntagmata. V pětislabičných segmentech v mém vzorku se vyskytuje už jenom jedno kompozitum:

0471.09a-1 móla₂fūsikǎ (kol.: chuānguo₄ jiésikè
móla₂fūsikǎ gāo**dì**)

Je to substantivum s významem „moravská“, je to tedy fonetický přepis českého slova, proto se spojilo do jednoho kompozita. Segmenty tvořené syntagmaty zaujímají 99,54 % všech pětislabičných segmentů.

4.2.5.1 Pětislabičné jednoičkové segmenty

U jednoičkových segmentů s pěti slabikami se iktus nachází na první, druhé, třetí nebo čtvrté slabice. V případech, kdy je ičková první slabika, se jedná o rytmus descendentní. Takové případy se v mnou analyzovaném úseku *UčebSu* nacházejí jenom 2. V rámci pětislabičných jednoičkových segmentů zaujímají tedy 8 %. Jsou to tyhle:

0464.08-2 shōuqilaille-ba (kol.: shì nǐ-**zì**jǐ shōuqilaille-ba.)
0488.06-3 **gāo**dìshang-qu-ba (kol.: nǐ³men bān-dao **gāo**dìshang
qu-ba.)

³⁴ SLAMĚNÍKOVÁ, 2016, v tisku.

Segmenty s iktem na druhé slabice se už v textu nacházejí ve větší intenzitě, tvoří necelou polovinu všech jednoiktových segmentů s pěti slabikami, konkrétně 44 %. Níže uvádím příklady těch, které se vyskytly ve vzorku:

- 0447.04 fǎnzhàochulai-d (*kol.*: ni-kànjian-d-shi
chuānghushang fǎnzhàochulai-d **yǐngz.**)
0454.06-2 sēnlínli-qu-le (*kol.*: **yòu** pǎojin sēnlínli-qu-le.)
0498.10 huànbān-d-shihour (*kol.*: xiànzai **zhèng**-shi huànbān
d-shihour.)
0435.08a-2 wo-**ràng**-nǐ-le-ba (*kol.*: jiu-suàn wo-**ràng**-nǐ-le-ba.)
0445.01-3 ni-**huà**hǎo-le-ma (*kol.*: ni-**huà**hǎo-le-ma?)

Výše uvedené segmenty jsou buď ascendentní s třemi příklonkami (0447.04, 0454.06-2, 0498.10), nebo descendentní s předklonkou (0435.08a-2, 0445.01-3). Kromě mnou uvedených příkladů se ve vzorku nachází ještě šest segmentů s descendentním rytmem s předklonkou. Ascendentní rytmy s třemi příklonkami tedy tvoří 12 % a descendentní s 1 předklonkou 32 % pětislabičných segmentů s jednou iktovou slabikou.

Ve vzorku se nacházejí i segmenty s iktem na slabice třetí, ty zaujímají stejný počet jako segmenty předcházející, tedy 11 v absolutních číslech a 44 % v procentuálním zastoupení. Segmenty tohoto typu jsou tvořeny buď sledem ascendentním v kombinaci s descendentním (podobně jako tomu bylo i u segmentů čtyřslabičných jednoiktových) nebo rytmem ascendentním s dvěma příklonkami. První uvedené segmenty zaujímají 20 % pětislabičných jednoiktových segmentů a druhé 24 %. Níže uvádím příklady obou typů:

- 0443.11 ba-ta₁-**piàn**chuqu (*kol.*: wo³men-děi xiǎng-ge-bànfā(r)
ba-ta₁-**piàn**chuqu.)
0419.04a-3 wo-zhàn-**hòu**tou-ba (*kol.*: wo-zhàn-**hòu**tou-ba.)
0428.05 wo-bú-**dà**-xǐhuan (*kol.*: wo-bú-**dà**-xǐhuan chī-zuìxiā.)
0436.06-3 jiu-yào-**fàn**-qu-le (*kol.*: jiu-yào-**fàn**-qu-le.)
0464.10-1 ni-cáng**hǎo**-le-ma (*kol.*: ni-cáng**hǎo**-le-ma?)

Zvláštní případ rytmického uspořádání v segmentu se vyskytl i u pětislabičných segmentů (0443.11). Kombinace dvou oslabeně tónických slabik a následného descendentního sledu se vyskytla už u čtyřslabičných segmentů (např. 0427.08a-2), proto tuto situaci řeším stejně, jako u segmentů předchozích, a to jako kombinaci sledů ascendentního a descendentního.

Pokud jde o segment s iktem na čtvrté slabice, ten se v mnou analyzovaném úseku nachází jenom jeden. Tím pádem tvoří 4 % segmentů s jednou iktovou slabikou. Má rytmus ascendentní s jednou příklonkou a je to tento:

0439.02-2 ni-ke₃-bié-**mà**-wo (kol.: ni-ke₃-bié-**mà**-wo.)

4.2.5.2 Pětislabičné dvojiktové segmenty

U pětislabičných segmentů s dvěma ikty se iktové slabiky nacházejí na první a čtvrté, první a třetí, první a páté, druhé a čtvrté a druhé a páté slabice. Vyskytují se u nich rytmy akronymický, dva descendentní, kombinace sledů akronymického a descendentního, ascendentního a descendentního, dvou ascendentních a akronymického a ascendentního. Ke všem zmíněným rytmickým strukturám se často připájejí předklonky a příklonky.

Akronymické rytmické struktury se ve vzorku nacházejí v největším množství. Celkově, tedy i struktury s příklonkami, předklonkami, ale i bez nich, tvoří 48,56 % všech pětislabičných dvojiktových segmentů.

Struktury s největší intenzitou výskytu jsou v rámci akronymických sledů takové, u kterých jsou ikty na druhé a čtvrté slabice. Vevnitř segmentu je tedy trojslabičný akronymický rytmus obklopený předklonkou a příklonkou. Níže uvádím příklady segmentů s uvedenou strukturou:

0419.09-1 hai-méi-dao-**zhàn**-ne (kol.: hai-méi-dao-**zhàn**-ne)

0427.18a-2 you-**sān**shiwǔ-nian (kol.: shi⁴-yi-wei⁴ you-**sān**shiwǔ
nian gōnglǐng-d lao-gōngren)

0432.04-1 wo-**mài**-gei-ni³-ba (kol.: zhè-ben₃-zìdiǎn wo-**mài**
gei-ni³-ba)

0436.11 ba-shǒu-jiǎn**pò**-le (kol.: ni-**xiǎo**xin ba-shǒu-jiǎn**pò**
le.)

0461.05-2 jiu-zǒubuchéng-le (kol.: jiu-zǒubuchéng-le.)

V mém vzorku se vyskytl další druh akronymické struktury, a to segmenty s iktem na druhé a páté slabice. Segmenty jsou tedy tvořeny čtyřslabičným akronymickým sledem s předklonkou. Tento typ akronymického rytmu je v intenzitě zastoupení na druhém místě ze všech akronymických struktur. Dále uvádím několik příkladů:

0422.08-1 hěn-**píng**chang-d-shìr (kol.: zhè-shi-yi²-jian hěn

píngchang-d-shìr)

0429.14-2 ni-**yòng**buzhao₂-guǎn (kol.: ni-**yòng**buzhao₂-guǎn.)

0435.02-1 wo-bǎ-wo-d-**piào** (kol.: wo-bǎ-wo-d-**piào**)

0436.07-2 shi-zībēnzhu₃yì⁴ (kol.: shi-zībēnzhu₃yì⁴ shèhuìlǐ³-d chángshì.)

0458.05a-1 ni-**yuàn**-bu-yuan₄yì (kol.: ni-**yuàn**-bu-yuan₄yì?)

Poměrně často se v mnou analyzovaném úseku vyskytuje rytmus akronymický, za kterým stojí příklonka. Znovu je to čtyřslabičný sled složený z descendentního a ascendentního rytmu, tedy tvořící akronymii, a za druhou iktovou slabikou stojí jedna slabika atónová. Níže uvádím pět příkladů segmentů tohoto typu:

0420.12 qiān-fang-bǎi-jì-d (kol.: díren qiān-fang-bǎi-jì-d lai-**móu**hai wo³men mínzú₂-jiěfàng-yùndòng-d líng**xiù**.)

0427.10 jiǔ-jīng-kǎo**yàn**-d (kol.: tā-shi-yì²-ge jiǔ-jīng kǎo**yàn**-d gòngchāndǎng**yuán**.)

0435.17-2 **hái**-bu-mǎnyì-ma (kol.: nǐ **hái**-bu-mǎnyì-ma?)

0436.05-1 zìyou₂-jìngzhēng-d (kol.: zìyou₂-jìngzhēng-d jiéguǒ)

0436.15-1 pòpòlànlàn-d (kol.: ni-**bié**-kan ta-chuān-d pòpòlànlàn-d)

Mezi pětislabičnými dvojičnými segmenty v úseku, který jsem analyzovala, se vyskytují i segmenty s akronymickou strukturou bez jakýchkoliv předklonek či příklonek. Takových případů jsem našla poměrně málo, je jich jenom 15 z celkového počtu 173 pětislabičných dvojičných segmentů. Dále uvádím několik příkladů segmentů, u kterých je iktus na první a páté slabice:

0427.18a-1 xiànzai-d-jīng**lǐ** (kol.: zhè-ge-gōngchāng₃ xiànzai d-jīng**lǐ**)

0429.12a-2 **bù**-zhǔnbei-tǎolùn (kol.: **bù**-zhǔnbei-tǎolùn guānxi língdao-fang¹mian-d wèntí.)

0434.15-2 zìjì₃-d-shēngmìng (kol.: hen-**duō**-ren bu-xī xīsheng zìjì₃-d-shēngmìng.)

0447.08 zhàole-yì-zhāng₁-**xiàng** (kol.: wo³-gei-háiz zhàole yì-zhāng₁-**xiàng**.)

0455.10a zhànqian-d-shuǐzhǔn (kol.: wo³men gōngyè-shēngchān₃ yì³jīng-**chāo**guole zhànqian-d-shuǐzhǔn.)

Dalším typem sledů je kombinace dvou za sebou následujících ascendentních rytmických sledů. Segmenty takového typu se vyskytují poměrně málo často, tvoří jenom 5,20 % ze všech pětislabičných dvojičných segmentů.

Za dva ascendentní sledy se někdy připájí příklonka. Ikty jsou v tomto případě na druhé a čtvrté slabice. Takových segmentů ve vzorku, který jsem analyzovala, nebylo mnoho, vyskytly se jenom dva případy, a to:

0441.06a-2 miányī-mián**bèi**-le (kol.: gāi-zuo₄ miányī-mián**bèi**-le)
0448.04a-3 hóng-**xīng**-gong₁chang³-deng (kol.: hóng-**xīng**
gong₁chang³-deng.)

Častější je výskyt dvou stoupavých sledů jako celku, bez jakýchkoliv předklonek či příklonek. Ikty se nacházejí na slabikách druhé a páté (0449.02-1, 0466.02a-2, 0492.09, 0498.15a-1) a v jednom případě na slabikách třetí a páté (0465.09-2). Níže uvádím příklady segmentů s touto strukturou:

0449.02-1 zìmǔ-d-páiliè (kol.: zìmǔ-d-páiliè you³-yidìng-d
cìxu)
0466.02a-2 kànwánle-bu-kě (kol.: ni-jīntian fēi-ba-zhe⁴-benr
shū kànwánle-bu-kě.)
0492.09 di**sān**-ge-liànxi (kol.: xiànzai₄ wo³men-lái-zuò
di**sān**-ge-liànxi.)
0498.15a-1 di**yī**-ban-kuàichē (kol.: dào kǎluowéi-fāli dì**yī**-ban
kuàichē **jǐ**-dian-kāi?)
0465.09-2 ni-bǎ-nèi-ge-zìr (kol.: chūfēi ni-bǎ-nèi-ge-zìr
gǎicheng-**bié**-d.)

Dále jsem v tomto vzorku identifikovala jeden segment, který je tvořen kombinací sledů ascendentního a akronymického. Protože se v rámci 173 pětislabičných dvojiktových segmentů vyskytuje pouze jedenkrát, tvoří jenom půl procenta všech těchto segmentů, konkrétně 0,58 %. Iktus se v něm nachází na třetí slabice a na slabice poslední. Je to následující segment:

0481.05 ni-shuō-**liǎng**-ju-huà (kol.: ni-shuō-**liǎng**-ju-huà
jiu-gòu-le.)

Stejně procentuální zastoupení jako segmenty s dvěma ascendentními sledy, tedy 5,20 %, mají i segmenty s kombinací sledů akronymického a descendentního. Iktus se nachází buď na první a třetí slabice (0432.02-1, 0459.03-1) nebo první a čtvrté slabice (0434.21-1, 0468.02, 0479.01a-2). Níže uvádím příklady segmentů s těmito dvěma rytmy:

0432.02-1 zhè-yi-xiǎo-duànrlǐ₃ (kol.: zhè-yi-xiǎo-duànrlǐ₃)
0459.03-1 értong**jié**-nèi-tian (kol.: értong**jié**-nèi-tian)

0434.21-1 yi²-ge-hǎo-**jiào**yuán (*kol.*: zìcong láile yi²-ge-hǎo **jiào**yuán)
 0468.02 lǐle-li₃-**hú**z (*kol.*: ta-dui⁴zh-jìngz lǐle-li₃-**hú**z.)
 0479.01a-2 nǐmen-yōu-**wèn**tí (*kol.*: nǐmen-yōu-**wèn**tí)

Podobně jako u segmentů čtyřslabičných jednoiktových (např. 0431.13-1) jsou tyto segmenty sestaveny z dvou sledů, které by měly mít dohromady více iktů, než mají. To znamená, že akronymický rytmus by měl mít iktové slabiky dvě a descendentní jednu. Protože se ale tyto rytmy spojují v jednom segmentu a vzhledem k jeho rozsahu by vedle sebe sousedily dvě arze, je třeba považovat za rytmus descendentní i rytmus, který iktovou slabiku neobsahuje. Část segmentu s descendentním rytmem se za příklonku považovat nedá, tuto situaci proto řeším podobně, jako už u zmíněných čtyřslabičných segmentů.

Dalším typem rytmického uspořádání, který se objevuje u segmentů s pěti slabikami a dvěma iktu, jsou dva za sebou následující descendentní sledy. Tvoří 36,99 %, v intenzitě výskytu jsou tedy na druhém místě za segmenty s akronymickým rytmem.

Dva za sebou následující sestupné sledy stojí v segmentu samostatně nebo s předklonkou. Převažují sledy samostatné, kterých se v mém vzorku nachází o 10 více než sledů, kterým předchází předklonka. Dále uvádím několik příkladů:

0429.06-3 shi⁴-ge-zhòngyao-d (*kol.*: shi⁴-ge-zhòngyao-d **guān**kou.)
 0434.19 **zì**ran-kēxue₂-d (*kol.*: ta¹-shi yánjiu **zì**ran-kēxue₂-d.)
 0422.03 **jīng**-ren₁-d-xiāoxi (*kol.*: wo-gàosu-ni yi²-ge **jīng** ren₁-d-xiāoxi.)
 0426.02a **yǐ**wǎng-d-shìqing (*kol.*: **yǐ**wǎng-d-shìqing jiu-**bú**yao qu xiǎng-ta-le.)
 0440.06-2 wo³men-d-**xíng**li (*kol.*: āi-ci jiǎnchále wo³men-d **xíng**li.)

U výše uvedených segmentů se iktus nachází na slabikách první a třetí nebo na první a čtvrté slabice. Příklady prvního typu jsou segmenty 0429.06-3 a 0434.19 a druhého typu pak všechny ostatní, které jsem uvedla.

Dvou descendentních sledů s předklonkou se v mnou analyzovaném textu nachází o něco méně než těch bez jakékoliv připojené slabiky, ale jejich rozdíl není velmi výrazný.

Iktus se nacházejí na slabikách druhé a čtvrté (0421.03a-2, 0427.06a-1, 0472.09, 0503.11-2) nebo druhé a páté (0420.09-1). Dále uvádím několik příkladů z obou typů:

0421.03a-2 zai-kū-ta-**bà**ba (*kol.*: shi-gé-bì-d nǚháiz zai-kū-ta **bà**ba.)

0427.06a-1 wo-měi-tian-zǎoshang (*kol.*: wo-měi-tian-zǎoshang qù-shang₄**xu**é)

0472.09 wo-**hěn**-you-xìngxu (*kol.*: wo-**hěn**-you-xìngxu xué zhōngwén.)

0503.11-2 shi-**láo**dong-rénmín₂ (*kol.*: shi-**láo**dong-rénmín₂.)

0420.09-1 kàn-huángse-xiǎoshuōr (*kol.*: hen-**duō** qīngniánrén₂ kàn-huángse-xiǎoshuōr)

Posledním typem rytmického uspořádání v rámci pětislabičných dvojiktových segmentů je kombinace ascendentního a descendentního sledu s lichou slabikou vloženou mezi iktové slabiky těchto sledů. Ve všech případech, které se vyskytují v analyzovaném textu, je lichou slabikou atónická slabika „d“, tedy atributivní slovece uvádějící přívlástek. V rámci segmentu slouží k oddělení dvou arzí. Segmenty tvořené stoupajícím a klesajícím rytmickým sledem procentuálně zaujímají 3,47 % všech pětislabičných dvojiktových segmentů. Iktus se nachází vždy na slabikách druhé a čtvrté. Níže uvádím všechny, které se vyskytli v mém vzorku:

0425.02-2 xiāng**sì**-d-dìfang (*kol.*: you³-xie xiāng**sì**-d-dìfang.)

0449.06 mǎi-**piào**-d-shí²hour (*kol.*: mǎi-**piào**-d-shí²hour qīng shǒu-**zhì**xu.)

0456.05-1 yīng**wén**-d-shíhour (*kol.*: wo-xué yīng**wén**-d-shíhour)

0459.02-1 yixià-d-háiz (*kol.*: **liù**-sui yixià-d-háiz)

0477.11-2 nánjí-d-**qì**xiang (*kol.*: shi-yánjiu nánjí-d-**qì**xiang.)

0492.10-2 jǐngquǎn-d-dìfang (*kol.*: shi-xùnlian jǐngquǎn-d dìfang.)

T. Slaměnková ve své studii uvádí výsledky, které se shodují s mými. Podobně jako v mé analýze, i v analýze, kterou se zabývala autorka studie, mezi pětislabičnými dvojiktovými segmenty převažují segmenty s akronymickou strukturou. K velmi podobným závěrům jsme došly také co se týče jednotlivých akronymických struktur, tedy nejmenší zastoupení v obou úsecích textu mají akronymické sledy jako celky, bez jakýchkoliv příklonek či předklonek. Ty, které k sobě vážou předklonku, příklonku nebo oboje, zaujímají přibližně stejný počet.

Dále autorka uvádí, že druhým rytmickým uspořádáním, co se týče intenzity výskytu, je spojení dvou descendentních sledů, a to je výsledek, který se opět shoduje s výsledkem analýzy mého vzorku.

Kromě zmíněných rytmů se v úseku textu, který analyzovala T. Slaměnková, nacházejí ještě takové, u nichž se spojují dva ascendentní sledy, ascendentní s descendentním s lichou slabikou uprostřed a sled akronymický ve spojení s descendentním. Ty ale, podobně jako v mé analýze, zaujímají podle slov autorky jenom malou část všech segmentů. Spojení ascendentního sledu s akronymickým, jehož jeden výskyt jsem v analyzovaném úseku identifikovala, T. Slaměnková nezmiňuje vůbec.³⁵

4.2.5.3 Pětislabičné trojiktové segmenty

U tohoto typu segmentů lze identifikovat ikty na první, třetí a páté slabice segmentu. Rytmus je tedy vždy akronymický, složený z descendentního sledu následovaného tříslabičným akronymickým rytmickým sledem (0429.15a-1, 0431.14a-1, 0445.09-2) nebo z tříslabičného akronymického sledu následovaného ascendentním sledem (0440.01-1, 0478.03-2). Převahu přitom mají segmenty s kombinací sledů descendentního s akronymickým, které tvoří 85 % akronymických sledů v rámci pětislabičných trojiktových segmentů. Níže uvádím několik příkladů segmentů obou typů:

- 0429.15a-1 wǒmen-jīguānli³ (*kol.*: wǒmen-jīguānli³)
0431.14a-1 tā-hen-**kàn**zhong-ni³ (*kol.*: tā-hen-**kàn**zhong-ni³)
0440.01-1 **āi**le-ta¹-yì-xiàr (*kol.*: wo-búguo **āi**le-ta¹-yì-xiàr)
0445.09-2 tú-ta-zhǎng-d-**hǎo** (*kol.*: **bìng**-bu-shì tú-ta-zhǎng-d-**hǎo**.)
0478.03-2 dìshí**sān**-zhōngxué (*kol.*: zài-shěnglì dìshí**sān**-zhōngxué)

³⁵ Ibid.

4.2.5.4 Shrnutí rytmického uspořádání pětislabičných segmentů

Typ rytmického uspořádání	Absolutní četnost	Relativní četnost
Jednoiktový ascendentní	9	4,13 %
Jednoiktový descendentní	10	4,59 %
Jednoiktový ascendentní + descendentní	6	2,75 %
Dvojičkový ascendentní + ascendentní	9	4,13 %
Dvojičkový descendentní + descendentní	64	29,36 %
Dvojičkový akronymický	84	38,53 %
Dvojičkový akronymický + descendentní	9	4,13 %
Dvojičkový akronymický + ascendentní	1	0,46 %
Dvojičkový ascendentní + descendentní	6	2,75 %
Trojičkový akronymický	20	9,17 %

Tabulka č. 7 Rytmického uspořádání v pětislabičných segmentech

Z tabulky č. 7, která zobrazuje zastoupení rytmických sledů v rámci pětislabičných segmentů, je patrné, že nejintenzivněji se vyskytuje sled akronymický vyskytující se v dvojičkových segmentech. Těsně za ním v četnosti výskytu následuje kombinace dvou descendentních sledů. Poměrně výrazně, ve srovnání s ostatními sledy, je zastoupen trojičkový akronymický sled, který tvoří necelých 10 % všech sledů. Ostatní typy sledů se vyskytují jen zřídka, všechny zaujímají méně než 5 % sledů pětislabičných segmentů.

4.2.6 Šesti- a víceslabičné segmenty

U segmentů, které se vyskytly v mnou analyzovaném vzorku, je jenom jeden jednoiktový, to znamená, že zaujímá 1,35 % ze všech segmentů tohoto rozsahu. Dvojičkových je nejvíce, a to přesně 50 %. Necelou polovinu tvoří segmenty trojičkové, konkrétně 45,95 %. Šesti- a víceslabičné segmenty jsou natolik rozsáhlé, že se v rámci nich vyskytují i segmenty se čtyřmi ikty. Ty jsou ale jenom dva, procentuálně tedy zaujímají 2,70 %.

Segmenty se šesti, sedmi a osmi slabikami jsou už natolik rozsáhlé, že se v rámci nich v mnou analyzovaném textu nenajdou žádné kompozita. Jsou tedy tvořeny výhradně syntagmaty.

4.2.6.1 Šesti- a víceslabičné jednoiktové segmenty

V úseku *UčebSu*, který jsem analyzovala, se nachází jenom jeden šestislabičný jednoiktový segment. Jeho nejprominentnější slabikou je třetí slabika, rytmický sled je tedy ascendentní s třemi příklonkami. Tento segment uvádím níže:

0496.02a wo-dú**shū**-d-shihour (*kol.:* wo-dú**shū**-d-shihour shēnghuo hěn-**kǔ**.)

4.2.6.2 Šesti- a víceslabičné dvojiktové segmenty

U šestislabičných dvojiktových segmentů mohou být iktové slabiky první a čtvrtá, druhá a pátá, třetí a šestá, první a třetí, druhá a čtvrtá, první a pátá, třetí a pátá nebo druhá a šestá. V rámci sedmislabičných dvojiktových segmentů se ikty vyskytují na slabikách třetí a šesté, první a třetí a druhé a šesté.

Rytmické sledy jsou různorodé. V mnou analyzovaném vzorku se vyskytují kombinace akronymického rytmičného sledu s descendentním jako celku, tedy bez předklonky (0423.04a), ale i s předklonkou (0477.02a-2), dvou descendentních sledů s předklonkou (0455.09-2), akronymického sledu s předklonkou i příklonkou (0457.04-2), dvou ascendentních sledů (0469.05), ascendentního a descendentního sledu s vloženou lichou slabikou (0466.05), ascendentního a akronymického sledu bez příklonky (0501.09a1-2) i s ní (0430.02-2) a akronymického sledu se čtyřmi příklonkami (0433.13-2). Níže uvádím příklady ke každému rytmičkému uspořádání:

0423.04a yí-kuai₄-dà-**shí**tou-lai (*kol.:* hūran shānshang diàoxia yí-kuai₄-dà-**shí**tou-lai.)

0477.02a-2 zai-kǎluofū-qiáoshang (*kol.:* huà-d hen-**xiàng**-nǐ.)

0455.09-2 you-shénme-**biāo**zhǔn-ne (*kol.:* dàoǐ you-shénme-**biāo**zhǔn-ne?)

0457.04-2 ta-píngpíng'ān'ān-d (*kol.:* **dàn**yuan ta-píngpíng'ān'ān-d huílai.)

0469.05 you-dǎo**tā**-d-wēixiǎn (*kol.:* wo-kan⁴ zhè-zuo-fángz you-dǎo**tā**-d-wēixiǎn.)

0466.05 fēilìshi₃-d-guāndiān₃ (*kol.:* zhè-**wán**quan-shi fēilìshi₃-d-guāndiān₃.)

0501.09a1-2 qitā-jìnbu-dǎngpài (*kol.:* yóuyu liánhele qitā-jìnbu-dǎngpài)

0430.02-2 yì-qiān-gōngchǐ₃-yìshang⁴-d (*kol.:* you-**sān**-zuo yì-qiān-gōngchǐ₃-yìshang⁴-d gāo-shān.)

0433.13-2 jǐbuc**hū**-shenme-lai-le (*kol.:* yǐjing jǐbuc**hū**-shenme-lai-le.)

Nejvyšší zastoupení mají dva za sebou následující klesající rytmičké sledy, které tvoří 43,24 % všech rytmičkých sledů v rámci šesti- a sedmislabičných dvojiktových

segmentů. Akronymické rytmy pak zaujímají 32,43 % a zbývajících 24,33 % si mezi sebou dělí kombinace ostatních uvedených sledů, které se vyskytují jenom ojedinele.

4.2.6.3 Šesti- a víceslabičné trojiktové segmenty

V mnou analyzovaném vzorku se vyskytují šesti-, sedmi- a jeden osmislabičný segment, které mají tři iktové slabiky. Rytmické uspořádání jsou opět velmi různorodé. Objevují se sledy akronymické (0433.01a-1), ke kterým se někdy připájí i předklonka (0424.03-2), tři za sebou následující klesající sledy (0425.01-3), kombinace akronymického sledu s descendentním, mezi které se vkládá lichá slabika (0434.09-2), ascendentní sled s akronymickým rovněž s lichou slabikou a také s příklonkou na konci segmentu (0449.10-2) a ascendentní sled s descendentním (0449.10-1).

- 0433.01a-1 **zhè**me-dà-d-gōngchǎng (*kol.:* guǎn **zhè**me-dà-d-gōngchǎng)
0424.03-2 you-jiǎngle-ji³-ju-**huà** (*kol.:* yuànzhāng₃ you-jiǎngle-
ji³-ju-**huà**)
0425.01-3 yi³jīng-you³le-fāzhan (*kol.:* yi³jīng-you³le-fāzhan.)
0434.09-2 wěiyuán₂huì-d-yi⁴si (*kol.:* **bìng**-bu-dàibiao₃
wěiyuán₂huì-d-yi⁴si.)
0449.10-2 bei-chūmài-d-xīnjia₄**niáng**-d (*kol.:* zhè-shì gējù bei-
chūmài-d-xīnjia₄**niáng**-d xùqǔ.)
0449.10-1 ni-méi-**tīng**chulai-ma (*kol.:* ni-méi-**tīng**chulai-ma?)

Podobně, jako tomu bylo u dvojiktových segmentů, převahu mají akronymické struktury a tři za sebou následující descendentní sledy. Akronymické struktury u trojiktových segmentů se ale na rozdíl od segmentů dvojiktových vyskytují nejčastěji. Zaujímají celých 50 % všech těchto segmentů. Kombinace tří sestupných sledů pak tvoří 29,41 % a 20,59 % patří ostatním třem kombinacím sledů, které se ve vzorku vyskytly.

4.2.6.4 Šesti- a víceslabičné čtyřiktové segmenty

Ve šestislabičných segmentech se vyskytují maximálně tři iktové slabiky, ale co se týče, sedmi- a osmislabičných, ty už mohou mít ikty čtyři. Takové případy se v mnou analyzovaném úseku *UčebSu* objevily dva:

- 0436.13-2 nóngcun₁-qīngniantuán-d-rènwu (*kol.:* pòchu míxìn, **yě**-
shì nóngcun₁-qīngniantuán-d-rènwu.)
0442.06-2 jǐshì-nián-yi₃**qián**-d-shi⁴ (*kol.:* ye-búguò-shì jǐshì-
nián-yi₃**qián**-d-shi⁴.)

První z uvedených příkladů je osmislabičný segment s ikty na první, třetí, páté a sedmé slabice. Jádro tvoří trojslabičný akronymický rytmický sled. Na začátku segmentu se nachází dvojslabičný descendentní sled následovaný výše zmíněným akronymickým sledem. Spolu tvoří pětislabičnou akronymickou strukturu. Aby nedošlo k sousedství dvou arzí, dalšímu dvojslabičnému sledu předchází lichá atónová slabika. Za ní následuje klesající rytmický sled.

Druhý z příkladů je sedmislabičný segment, kterého iktové slabiky jsou první, třetí, pátá a sedmá. Jádro opět tvoří trojslabičný akronymický rytmický sled, kterému předchází dvojslabičný descendentní sled a na konci se k němu připojuje ascendentní sled složený z dvou slabik.

Při srovnání výsledků mé analýzy s výsledky analýzy T. Slaměnikové se ukázalo, že dvojiktové šesti- a víceslabičné segmenty převažují v obou textech, které byly analyzovány. V úseku textu analyzovaném T. Slaměnikovou jich je 60,71 %.³⁶ Obdobně jako ve vzorku mé analýzy, i u autorky článku převažuje kombinace dvou descendentních sledů, za kterými následují akronymické struktury. V menší intenzitě se pak vyskytují sledy ascendentní v spojení s descendentním sledem a lichou atonickou slabikou mezi nimi, kombinace akronymického a descendentního sledu a kombinace ascendentního rytmického sledu s akronymickým, což je výsledek, který opět odpovídá mým výsledkům analýzy.³⁷

V analýze popsané ve zmíněném článku u šesti- a víceslabičných trojiktových segmentů převládají akronymické rytmické sledy a početné jsou i tři za sebou jdoucí descendentní sledy. Tento výsledek se shoduje s výsledkem analýzy textu, který sloužil jako výchozí pro mou práci. T. Slaměniková zmiňuje jeden segment, kde se spojuje akronymický sled s descendentním, avšak ostatní sledy, které se vyskytly v mém úseku textu, se už nevyskytují. Čtyřiktové segmenty v článku také nejsou zmíněné, tedy se v analyzovaném textu nenacházely, nicméně tato skutečnost je nejspíš způsobená menším rozsahem analyzovaného vzorku, než tomu bylo v mém případě.³⁸

³⁶ Autorka článku neudává procentuální hodnoty, ty jsem vypočítala na základě absolutních čísel, které byly v textu zmíněny.

³⁷ SLAMĚNÍKOVÁ, 2016, v tisku.

³⁸ Ibid.

4.2.6.5 Shrnutí rytmického uspořádání šesti- a víceslabičných segmentů

Tabulka č. 8, která následuje níže, znázorňuje zastoupení rytmických sledů v rámci šesti- a víceslabičných segmentů:

Typ rytmického uspořádání	Absolutní četnost	Relativní četnost
Jednoiktový ascendentní	1	1,35 %
Dvojičtový ascendentní + ascendentní	4	5,41 %
Dvojičtový descendentní + descendentní	15	20,28 %
Dvojičtový akronymický	12	16,22 %
Dvojičtový akronymický + descendentní	3	4,05 %
Dvojičtový akronymický + ascendentní	2	2,70 %
Dvojičtový ascendentní + descendentní	2	2,70 %
Trojčtový akronymický	16	21,62 %
Trojčtový descendentní + descendentní + descendentní	10	13,51 %
Trojčtový akronymický + descendentní	4	5,41 %
Trojčtový akronymický + ascendentní	2	2,70 %
Trojčtový ascendentní + descendentní	1	1,35 %
Čtyřčtový akronymický	1	1,35 %
Čtyřčtový akronymický + descendentní	1	1,35 %

Tabulka č. 8: Rytmického uspořádání v šesti- a víceslabičných segmentech

Z výše uvedené tabulky je patrné, že největší část všech šesti- a víceslabičných segmentů tvoří ty, které jsou trojičtové a jejich rytmický sled je akronymický. V četnosti výskytu se jim blíží dvojičtové s dvěma descendentními sledy a dvojičtové se sledem akronymickým. V dvojičtových hodnotách, co se týče procentuálního zastoupení, se ještě pohybují segmenty trojičtové s kombinací tří descendentních sledů, které tvoří téměř 14 % ze všech šesti- a víceslabičných segmentů. Ostatní sledy už jsou méně časté, všechny zaujímají pod 6 % ze všech rytmických sledů.

4.3 Analýza kól

Po analýze segmentů se zaměřím na analýzu větších rytmických celků, tedy kól. Rozdělení kól podle počtu segmentů, tedy jejich velikosti, které jsem provedla na začátku práce, bude také výchozím bodem pro další postup. Na základě Švarného rozdělení kól na začátek, střed a konec³⁹, zjistím, jaké segmenty se nacházejí v každé z těchto pozic. Dále určím, jaké rytmické sledy se vyskytují v největší intenzitě v rámci kól.

³⁹ ŠVARNÝ, 1998 – 2002, s. 33.

4.3.1 Poloha segmentů v rámci kóla

V rámci této části své práce nejdříve určím, zda se jednotlivé segmenty nacházejí na začátku či uvnitř kóla, nebo na jeho konci. Jestliže je kolón jednosegmentální, jeho pozice je hodnocena jako na konci kóla.⁴⁰ Níže uvádím příklad:

0490.05-1 wo³men duìdai yi³jing-fàngxia wǔqi-d-díren

Uvedený příklad je čtyřsegmentální kolón složený ze segmentů následujících typů:

1. segment descendentní na začátku kóla
2. segment descendentní uvnitř kóla
3. segment složený ze dvou descendentních sledů uvnitř kóla
4. segment složený ze dvou descendentních sledů na konci kóla

Jelikož kóla mnohokrát sestávají s více než jednoho rytmického sledu, pro ušetření prostoru a lepší přehlednost pro značení sledů využívám grafické značení, které ve svém textu používá také O. Švarný.⁴¹ Níže uvádím značky, které používám:

/ - ascendentní sled

/° - ascendentní sled s příklonkou

\ - descendentní sled

°\ - descendentní sled s předklonkou

v – trojslabičný akronymický sled v rámci jednoho segmentu

| - lichá iktová slabika, která není součástí rytmického sledu

+ označení bezprostředního sousedství arzí

Co se týče sousedství arzí v rámci kóla, opírám se o popis O. Švarného, v němž vysvětluje kdy dochází k tomuto jevu a kdy naopak ne. Pokud tedy segment končí slabikou iktovou a za ním následuje segment, který takovou slabikou začíná, jedná se o sousedství arzí.⁴² Tabulka č. 9 uvádí počet sousedících a nesousedících arzí v absolutních číslech i v procentuálních hodnotách:

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Ibid, s. 48.

⁴² Ibid, s. 50 – 55.

Arze	Absolutní četnost	Relativní četnost
Sousedící	291	19,70 %
Nesousedící	1186	80,30 %

Tabulka č. 9: Sousedství arzí v kólech

Z uvedených hodnot je patrné, že v mnou analyzovaném vzorku převažují kóla, u nichž k sousedství arzí nedochází. Pokud se jedná o kóla, kde k tomuto sousedství dochází, během analýzy jsem narazila na jedno sousedství arzí v rámci kóla, ale přibližně v 7 % případů se objevilo sousedství tří a také čtyř arzí.

Necelých 23 % kól, k nedochází k sousedství arzí, tvoří kóla s jedním rytmickým sledem. Jsou to kóla tvořená jedním segmentem. Nejčastěji se jedná o sledy akronymické bez jakékoliv příklonky nebo předklonky. Dále uvádím příklady i s výše vysvětleným grafickým značením:

0419.10-3	bié -xia ₄ -chē	v
0420.06-1	zhè -yi-ci ₄	v
0429.08a-1	fēi j i chǎng	v
0429.10a-1	zhè -jian-shì	v
0431.11-1	jié wénlǐ	v

Na druhém místě v intenzitě výskytu jsou kóla s rytmickým sledem ascendentním bez jakékoliv příklonky. Níže uvádím příklady k takovému typu kól:

0420.07-2	dì zhǔ	/
0420.08a-1	chōu- yān	/
0427.14a-2	hen-jīng- xǐ	/
0428.03a-1	píjiǔ	/
0454.11-1	ta-shuō- huà	/

O něco méně, konkrétně jen o dvě kóla, se ve vzorku, který jsem analyzovala, nachází kól s descendentním sledem. Uvádím příklady tohoto typu kól:

0429.06-1	zhè lǐ	\
0431.04a-2	tài -zhòng-le	\
0434.18-1	shīren ²	\
0435.05-2	ràng -rang ₄ (r)-a	\
0468.13a-1	hái zimen	\

Kóla, které jsou tvořené jedním descendentním sledem, před kterým se vyskytuje jedna předklonka, se vyskytují už méně často. Tvoří necelou jednu čtvrtinu kól s jedním rytmickým sledem. Dále uvádím několik příkladů výše zmíněného typu kól:

0419.06-2	jiu- zhàn zhu-le	°\
0420.07-4	he- lǎo hu	°\
0422.10-1	wo-jīngya ₄	°\
0431.02-1	zhè- xiāng z	°\
0440.02-2	bié- āi -wo ₃	°\

Nejméně často se vyskytujícím typem kól s jedním rytmickým sledem jsou kóla s ascendentním sledem, ke kterým se váže příklonka. Níže uvádím několik příkladů:

0429.01-1	ni-gàn- má -ne	/°
0429.02-1	xià- yǔ -le	/°
0434.05a-3	cai-zì shā -ne	/°
0435.10-2	bié- guān -ta	/°
0439.02-2	ni-ke ₃ -bié- mà -wo	/°

Z důvodu poměrně nízkého zastoupení akronymického rytmu s předklonkou nebo příklonkou níže uvádím jejich příklady dohromady:

0419.01	zhàn -yi-huǐr-ba	v°
0422.09-1	ta-jianle-wo ³	°v
0427.17-2	shi-kělan ₂ jīng	°v
0440.01-2	ta ¹ -jiu- kū -le	v°
0454.01-3	shi ⁴ -di yī -sheng	v°

Z celkového počtu kól, který činí 1477, je šest tvořeno samostatnou lichou iktovou slabikou. Níže uvádím všech šest případů:

0419.04a-2	bù	
0442.01a-1	quán	
0451.04-3	bù	
0451.18-1	zhōng	
0484.02-1	mén	
0490.13-2	kuān	

Více než 70 % kól, kde se nenacházejí sousedící arze, jsou tvořeny různými rytmickými sledy. Akronymický sled je součástí většiny z nich. V další části této analýzy popíšu typy, které se v analyzovaném úseku textu vyskytly.

Akronymická struktura, která je větší jako tříslabičná, může být složená z jednoho descendentního a jednoho ascendentního sledu, případně také spojením liché slabiky s vzestupným či sestupným sledem. Níže uvádím příklady ke všem těmto strukturám:

0419.02-2	fēng tai-dà	/
0423.02a-1	gōngzuo-qíngxù	√
0427.03-3	wǒ bu-fùzé	/
0427.05-3	yòu-hēi-yòu-hóng	√
0429.12a-1	jīntian-d-huì	√
0433.16-1	zìlaishuǐguǎn	√
0437.01a-1	zhè-chuang bèi	
0451.03-3	qiāng you-duó-zhòng	/
0477.01-1	zhè-zhang xiàng	
0490.11a-2	kuān-kuan xīn	

Akronymické struktury můžou také vzniknout podobným způsobem, jaký jsem zmínila výše, ale opakuje se u nich počáteční sled descendentní, například:

0419.02-1	búyao zhàn-zai-ménkǒur	\\
0420.05-2	zěnmě lǎo-xiang ₃ chi-suān-d	\\°
0420.07-1	zhèi-ge-dìfang you-sān-hài	\\
0422.05-3	shì-bu-shi chīle-yi-jīng	\\
0434.07a-2	bú-shi hàile zìjǐ-ma	\\°
0454.03-2	xiǎngle jì ³ -sheng-qiāng	v
0456.08-2	búyao xiǎngzh-wánr	v
0461.07a-2	yàoshi hái-bu-hǎo	v
0464.09-1	díren hai ² -mei-lái	v
0494.04a-2	wǒmen-jiu zhè-yang juédìng-ba	\\°

Další možností je rytmus akronymický s opakováním ascendentního sledu, jak uvádím níže:

0419.11-1	diànche ₁ zhàn zai-nǎr	v/
0423.02a-2	búyao hu-gāo-hu-dī	√/
0430.01-1	lí-tā-jiā bù-yuǎn	v/
0432.03	zhè-yi-xiǎo-duàn _r ni-xiěchóng-le	√/°
0433.01a-2	bú-shi róngyì-d-shir ⁴	√/
0441.06a-2	gāi-zuo ₄ miányī-miánbèi-le	√/°
0443.04-2	shénme-ren ² lai-bàn	v/
0447.14-1	guānyu qiáomín-d-shì	√/
0453.04-3	tíng-zai-biandào pángbiān(r)-le	√/°
0458.04-3	zème-zǎo jiéhūn	v/

Posledním způsobem, jak se v kólech vytváří akronymický rytmus je takový, který opakuje výše zmíněný, ale tentokrát se navíc opakuje jak ascendentní, tak descendentní sled. Příklady uvádím níže:

0434.08a-1	nà-shi ta ¹ men zì jǐ -d-shìr	\\/\
0453.05-2	tíng-zai xībanyá-dà tīng	\v/
0467.02-2	hǎoxiang gen ¹ -shenme-rén shēng- qì -le	\\/\ ^o
0470.06-2	zhǐ-you sān -ge-ren ² tuōxiǎn	\v/
0471.09a-2	jiāng-yao xīngxiu ₁ -yì-tiao ² tiě lù	\\/\
0477.07a-1	liánzh xiàle sì-wǔ-tian- yǔ	\\/\
0477.09-2	kěshi zhǎobuzháo duì xiàng	\v/
0487.06-1	nǐ ³ -d-yìjian néng -bu-neng ² gōngkǎi	\v/
0495.10a-2	zuótian jiǎngle dì yī -tang-kè	\\/\
0503.10-1	dào le gòngchánzhūyì shèhuì	\\/\

Ve vzorku, který jsem analyzovala, se dále objevují kóla, u nichž se opakují descendentní sledy, jak lze vidět níže:

0420.11-1	ta ¹ -d- zuì míng	\\
0422.07-1	zhè-jian-xīnwén	\\
0423.06	wǒmen bù -neng-hūlüe zhe ⁴ -zhong-xiànxiang	\\/\
0429.13-1	guān-yu zhè -ge-wènti ₂	\\/\
0433.06a-1	wo ³ men-zhèr-d dàiyu ₄	\\/\
0436.14-2	bu-rang ⁴ -ta jìn qu	°\\
0437.03-1	wo-zuótian yèli	°\\
0444.01a-2	nà-jiu bu ² -qu-guān-ta-le	\\/\
0471.02a-1	nǐmen- zhè li	\\
0487.09	wo ³ men yīngdang ₁ àixi gōnggong-cáichan	\\/\

Podobný vzorec lze aplikovat i u dalších případů, kde se ale jedná o opakování ascendentních sledů:

0427.09-2	jiǔ- jīng -kǎoyàn	//
0431.06a-2	ba- zhǐ dou-xiě- pò -le	/// ^o
0434.14-1	guì tái shang-d-shū	//
0440.06-1	hǎi guān -ren ₂ yuán	//
0440.07a-2	āi-hù zhuā- rén -ne	/// ^o
0448.04a-2	lì rú wǔ- yī -gong ₁ chang ³	///
0448.04a-3	hóng- xīng -gong ₁ chang ³ -deng	/// ^o
0462.14a	nǐ- yòu chàngcuò(le) bǎnyǎn-le	/// ^o
0495.05-1	jiā- jiā (r) dōu-jiǎng wèi shēng	///
0503.04	ta-zǒng-xiǎng bù- láo -ér- huò	///

Při analýze kól jsem narazila na výskyt jednoiktových segmentů tvořených více sledy. Níže uvádím příklady kól, v nichž se tyto segmenty vyskytují:

0419.04a-3	wo-zhàn- hòu tou-ba	∧
0428.03a-2	ta-hē- duō shao ye-hēbuzui	∧ ^o v
0428.05	wo-bú- dà -xǐhuan chī-zuìxiā	∧v
0431.13-1	ta-xiě-wénzhang	∧
0437.01a-2	háishi-women jié hūn -shì ₂ hour zuò-d-ne	∧\
0438.05a-2	yīnwei wo-mei ₂ -jiēdao tōng zhī	∧∧
0452.01a	ta-ná- mián xiàn dang- máo xiàn	∧ ^o
0454.12-2	jiu-bǎ-ěrdùo shù qilai-le	∧\
0458.03	ta-bú-yuànyì ba-shìqing nòng-d dàjiā dōu-zhīdao-le	∧ ^o ∧ ^o
0477.04	ni-děi xiang- tā -nà-yang(r) yònggōng cái-hǎo	//∧\

Kól, u nichž dochází k sousedství arzí, se v mnou analyzovaném textu vyskytlo procentuálně méně než jedna čtvrtina všech kól, nicméně v absolutních číslech zaujímají početný vzorek. Při hlubší analýze jsem zjistila, že zde lze opět identifikovat vzorce, které se často opakují.

Jedním z případů je kombinace ascendentního a akronymického rytmického sledu:

0420.06-2	wo-zhēn hàile- pà -le	/+v ^o
0427.01-2	kě-děi jīng-dianr- xīn	/+v
0449.01	qǐng-àn míng dān shùn _{xù} -shang ₄ -chē	//+∧
0433.05a-1	bù-guǎn tā-zen ₃ me-shuō	/+∧
0435.13a-1	nǐ-zìjǐ bú yao-qu-mǎi	/+∧
0451.07a-4	yìhòu mǔ qin you-qù-shì-le	/+∧ ^o
0453.02a-2	gōngrén néng -bu-zháo _{jí} -ma	/+∧ ^o
0452.11	bié-shàng tā-d- dàng	/+v
0457.03a-2	bu-dàn diàn yǐng r kànbuchéng	//+v
0465.09-2	chúfēi nǐ-bǎ-nèi-ge-zìr gǎicheng- bié -d	///+v ^o

Dále lze identifikovat dvě za sebou následující akronymické struktury:

0420.04a	qùnián ta- yòu hàile-fèibìng	∧+∧
0433.06a-2	shì-yì ² -ge-yuè wǔ shì-yuán	^o v+v
0445.07-2	yòu -bu-tú- míng yòu -bu-tú- lì	∧+∧
0447.07	zhè-zhang-xiàng zhào-d- hǎo	v+v
0451.13a	zhè _{lì} yīngdāng duō-zhong ₃ -xié- shù	∧+∧
0453.12	xiànzai ₄ qīng-dàjiā tíngzhi-shuō- huà	∧+∧
0459.07-2	miǎn-d fùqīn kànjian-nǐ ³ yòu -sheng ₁ -qì	∧∧+v
0469.07a-4	jiù-néng hen- kuài huīfu-jiànkāng	∧+∧

0473.13-1	xiàndài -d-ribenren ² chuān -héfú-ma	\v+v ^o
0481.01a	zhǐ-you liǎng -ge-rén bù-tong ₂ yì	\v+v

Vyskytla se také kombinace akronymické struktury s descendentním sledem:

0429.12a-2	bù -zhǔnbei-tǎolùn guānxi lǐngdao-fang ¹ mian-d wènti	V+\\
0436.08-1	zhè-shi tè shū qíngxing	V+\
0447.01-2	qǐng-ni yong-diàntǒng zhào -yi-zhao	V+\
0462.10a-1	zhè-zhi zhēnyǎnr tài -xiǎo	V+\
0468.07-1	wo ³ -d-biǎo huài -le	v+\
0472.10	wǒ-dui tiào- wǔ hěn-you-xìngtour	V+\\
0473.02a	zhè-ju-qí hé -le	v+\
0476.04-1	nèi-ji ₃ -zhi ¹ bēiz	v+\
0484.02-2	yā -d-yi-sheng ¹ kāi-le	V+\
0486.01-2	hái-you-dianr ³ wēn huo-ne	v+\

Objevily se i za sebou následující jeden či více ascendentních sledů a jeden či více descendentních sledů:

0419.05a	wo-zhàn hòu tou-qu-ba	/+\
0427.05-1	wo-biǎogē shi ⁴ -ge- shuǐ shou	/+\\
0429.01-2	wo-guān chuāng hu-ne	/+\
0433.04-2	bu-gāi wǒ -guǎn	/+\
0439.02-1	wo-bǎ-nǐ-d-zìdiǎn diū-le	//+\
0452.07	ta-ba ³ dà yī dǎng-le	//+\
0456.09-2	lǎo- niàn (zh) ni ³ -d-hǎochu	/+\\
0456.11a-2	ta- gèng xiǎngnian-mǔqin-le	/+\\
0462.08-1	yi-yǎn wàng qu	/+\
0501.09a-2	hézhù yì -suǒ-fángz	/+\\

Sousedství arzí se dále vyskytlo v kólech, kde se s lichou iktovou slabikou kombinují buď ascendentní sled (0451.09a-2, 0424.03-3), akronymický sled (0454.08-1, 0454.02-2, 0472.01-1, 0424.02a-2, 0464.05a-1) nebo descendentní sled (0422.01, 0441.06a-1, 0486.08a-1). Níže uvádím příklady:

0451.09a-2	chéng-tiān zai-dāng-jiē pǎo	//+
0424.03-3	cai-sàn huì	/+
0454.08-1	tā-you-yi-dianr ³ lóng	V+
0454.02-2	jiu ⁴ -shi sì- shēng nán	V+
0472.01-1	dàjia ₁ dōu huānhuanxǐxǐ	\\+V
0424.02a-2	shíjian bìng -bu-suan ⁴ cháng	\v+
0464.05a-1	lǚ xùn -túshuguǎn	+V

0422.01	mǎ jīng -le	+\
0441.06a-1	tiān lěng -le	+\
0486.08a-1	bié chà huo-ta	+\

Ve vzorku, který sloužil jako výchozí pro analýzu, se objevily čtyři případy dvou lichých slabik následujících za sebou, a tedy tvořících jedno sousedství arzí. Níže uvádím všechny případy:

0419.10-1	zhèr shì chēzhàn-ma	+ °
0469.01-2	sù huí	+
0485.01-4	ta- lǎo -shuō shì shì	°\ +
0491.02a-1	míngtiān fàng jià	\ +

Jak již bylo zmíněno výše, v analyzovaném textu se vyskytly i kóla, v rámci kterých dochází k sousedství tří nebo čtyř arzí. Jejich uspořádání je obdobné jako u předchozích příkladů. Například:

0427.11	tā jīng lìgo bu-shǎo jiānnan ₂ - kùn kǔ	+V+\\
0445.02-2	shuōmíng zuì-jìn jǐ-nián ₂ -lái ² gōngyē-fāzhan ₃ -d qíng kuàng	V+v+\\V
0449.09-2	shì-lǚ xùn zuò-d-xù	/+ +v
0453.08-2	wo ³ men-chǎng shàng-ge-yue ⁴ tíngle hǎo-ji ₃ - cì gōng v+v+ v+	
0453.15a-2	zhǐ-shì yǔ lǎo xià-ge-bu-tíng	\ + + V
0462.03a-1	wǒ yì -zhi-yǎn hǎo	+v+
0464.08-1	shéi ba ³ -wo ₃ -d shūbāo cángqílai-le	+V+\\
0469.01-1	fù bìng wēi	+ +
0470.05-2	hébì mào zhè -ge-xiǎn-ne	/+ +v°
0499.07a	wo- bù -neng-fēn nēi-ge- hǎo nēi-ge- huài	°v+v+v

Ze všech kól, které jsem analyzovala, je 9,95 % takových, kde je mezi dvě arze vložená slabika ve funkci příklonky nebo předklonky. Zabraňuje tak sousedství arzí. Níže uvádím příklady takových případů:

0421.03a-2	shì-gé-bì-d nǚháiz zai-kū-ta- bà ba	/°\°\\
0422.08-1	zhè-shì-yì ² -jian hēn- píng chang-d-shìr	v°°V
0427.10	tā-shì-yì ² -ge jiǔ-jīng-kǎo yàn -d gòngchandǎng yuán	
	\\V°V	
0451.17-1	shū kànwánle lìke- huán -wo	/°v°
0468.15	zhè-yang méi-lǐmào-d-ren ² ni- lǐ -ta gàn-shen ₂ me	
	\v/°\\	
0473.11-1	sān gen-sān-d hé	°\\
0479.07-1	ni ³ men-jiā xìn-shénme- jiào	v°v

0486.05	wūzili ³ hěn- nuǎn huo	v ^o \
0487.15a-3	liǎng-zhi- gōng -d yì-zhi- mǔ -d	v ^o v ^o
0489.07a-1	wo ³ men-zhù-d nèi-tiao-jiē hěn- lěng jing	\ v ^o \

5 Závěr

Analýza 84 hesel *Učebního slovníku jazyka čínského* je nepochybně jen malým příspěvkem do možné budoucí analýzy všech hesel, které se v tomto slovníku nacházejí. Jedním z cílů bylo převést část slovníku do digitální formy, což také může být užitečné pro další hlubší analýzu.

Při analýze jsem se odvolávala na v úvodu zmíněná díla a zjistila jsem, že výsledky se ve většině případů shodovaly, případně se vyskytly menší odchylky, což ale může být způsobeno jiným rozsahem analyzovaného textu. Vyhodnocení výsledků jsem shrnula v tabulkách a doložila příklady.

V mnou analyzovaném vzorku jsem došla k závěrům, že nejvíce zastoupenými kóly jsou takové, které se skládají z dvou segmentů a více než čtyřsegmentální kóla se vyskytují jen výjimečně. Ze zjištěných závěrů lze odvodit, že převládají krátká kóla.

Tento závěr potvrzuje i početný výskyt dvojslabičných a trojslabičných segmentů, které dohromady tvoří téměř 70 % všech segmentů vyskytujících se v mém vzorku. Při analýze iktů v rámci segmentů jsem zjistila, že víc než tři pětiny z nich obsahují jenom jednu iktovou slabiku.

V rámci analýzy rytmického členění jsem zjistila, že většina slabik, které se v mnou analyzovaném vzorku vyskytly, jsou arzemí. Konkrétně je jich 58,72 %. Z nich největší část tvoří plně tónické iktové slabiky, je jich téměř polovina. Celkově se ve všech slabikách obsažených v analyzovaném textu objevují atónické slabiky, což je vidět jak při analýze segmentů, tak při analýze kól. V obou případech najdeme atónické slabiky jako součást rytmických sledů, hlavně sledu descendentního, a také často jako liché slabiky vložené mezi delší segmenty a kóla, kde slouží na oddělení sousedících arzí.

Co se týče rytmických struktur v rámci segmentů, analýza ukázala, že nejvíc frekventovaný je descendentní rytmus, který se v mém vzorku nacházel v jednoiktovém segmentu a stál v něm tedy jako samostatný sestupný sled, bez jakéhokoliv jiného sledu, nebo se v rámci dvoj- a trojiktového segmentu kombinoval s jiným descendentním sledem. Nejvíc z nich však tvoří descendentní rytmus v jednoiktovém segmentu. Po sestupném rytmu se poměrně často ve vzorku vyskytoval akronymický rytmus dvojiktový, trojiktový, nebo také čtyřiktový. Z nich je nejjintenzivněji se vyskytující dvojiktový akronymický rytmus.

Při analýze kól se ukázalo, že pro ascendentní a akronymický sled je charakterističtější pozice na konci kóla a naopak, pro descendentní sled je typičtější výskyt na začátku a uvnitř kóla, což jsou výsledky v shodě se zjištěními O. Švarného, které uvádí v *Hovorové čínštině v příkladech III*.

Analýza daného vzorku ukázala, že závěry v citovaných dílech O. Švarného a T. Slaměnikové se ve většině případů shodují. Výsledky této analýzy mohou sloužit jako součást budoucího celku analýzy Švarného slovníku a mohou tak napomoci k rozsáhlejšímu a hlubšímu závěru, co se týče analýzy segmentů a kól. Tato práce taktéž může sloužit jako podklad pro analýzu zejména oblastí, které jsem nerozebírala hlouběji, jako například lexikální a prosodické varianty vět či důkladnější výzkum vícesegmentálních kól.

6 Resumé

The aim of this bachelor theses is to convert 800 example sentences of the Educational dictionary of the Chinese language into the digital form and to analyze the transcribed text by the linear and rhythmic structure. During the analysis, the sentences will be divided into smaller units, such as colons, segments and syllables. Then their quantity will be measured. The units of the same amount will be grouped together and further analyzed as to the rhythmic structure. Based on this part will be determined their sequence of the rhythms inside the segments and then inside the colons, too.

Keywords: *Modern Chinese, prosodic transcription, rhythmical features, Oldřich Švarný, Learning Dictionary of Modern Chinese*

7 Seznam použité literatury

- POSPĚCHOVÁ, Zuzana (2015). „Prozodická transkripce čínštiny a její využití v současnosti". *Dálný východ*, 2015, č. 2, s. 93-103. ISSN: 1805-1049.
- SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza (2016). „Rytmické členění příkladových vět *Učebního slovníku jazyka čínského (hesla 1-50)*“. *Dálný východ*, 2016, č. 2., v tisku.
- SUN, Chaofen (2006). *Chinese: A Linguistic Introduction*. New York: Cambridge University Press. ISBN 978-0-521-82380-7.
- ŠVARNÝ, Oldřich (1998-2000). *Učební slovník jazyka čínského I-IV*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 8070679875.
- ŠVARNÝ, Oldřich, UHER, David (1998). *Hovorová čínština v příkladech*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého. ISBN 8070678194.
- ŠVARNÝ, Oldřich, UHER, David (2014). *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-4205-1.
- TŘÍSKOVÁ, Hana, SEHNAL, David (2013). „Jak číst čínskou abecedu pinyin“. *Pražská kulturní revue: Čínská lidová republika. Příloha Literárních novin*, 2011, č. 40, s. 4-6. ISSN 0029-5302.
- TŘÍSKOVÁ, Hana (2015). „Rozmanité pohledy na čínskou slabiku.“ *Dálný východ*, 2015, č. 2, s. 63. ISSN 0029-5302. 1805-1049.
- TŘÍSKOVÁ, Hana (2011). „Za Oldřichem Švarným a jeho prozodickou transkripcí čínštiny.“ *Nový Orient*, 2011, č. 3, s. 40-41. ISSN 0029-5302.
- UHER, David, SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza (2015). „Prozodická analýza monologu". *Dálný východ*, 2015, č.2, s. 104-115, ISSN 1805-1049.

Příloha č. 2: Analýza segmentů a kól (dostupné na CD)

Příloha č. 3: Přepis hesel 419-503 (dostupné na CD)

Příloha č. 4: Tabulky (dostupné na CD)

Příloha č. 5: Variace vět v *pinyin* (dostupné na CD)